

kapela kevhangeri kaunozvisarudzira nguva dzose paunoratidzirwa kwekuti uverenge kubva mubhuku rino. Zvimwechete izvozvo zvinoitwa kune chero chidzidzo chaunowana pane zvakanyorwa pamusoro patabva.

va Charles Brock,mumishinari muFilipayinzi (Philippines) uye anova munyori wamaitiro aya vanopa sezano nhanho dzinotevera:

1. MUSANGANO WOKUTANGA

A . MUWAMBI WEBASA ANOFANIRA KUTORA ZVINOTEVERA PAKUENDA KUMUSANGANO:

- a. Testamente itsva
- b. Chinyoreso.
- c. bepa
- d. bepa rine makorasi anoenderana nechidzidzo
- e. bepa revhangeri, ungava neupenyu hutsva sei, zvidzidzo zvinowanikwa muevhangeri yaJohane kana zvimeo zvidzidzo zvaangaronga kushandisa.
- B. Muvambi webasa anofanira kuzvipira nekusimbisa kuti mudzidzisi we Bhaibheri.
- C. Muvambi webasa anofanira kuisa pachena chinangwa chake. Anofanira kusimbisa zviri pachena kuti haade kukurukura nezve chitendero, pfungwa, zvematongerwo enyika, asi kuti anoda kudzidza shoko roMwari.

Ungati,”Chinangwa changu ndechekugoverana nemi nyaya yakanaka yeMuBhaibheri.”

Pakutangisa kwemusangano wekutanga, muvambi anofanira kuverenga zvinonzwikwa muna Johane 3:1-18, nekupa tsanangudzo nekukurumidza. Chido chake hachifanirekuva chokuparidza, asi kungo tsvanangura chete chinangwa chake. Mumaitiro chaiwo, zvinotaurwa nemuvambi webasa hazikoshe. Nekuti vanhu havasati vava kuvimba naye.

Anofanira kuti, “Nikodimo ari kutsvaka chokwadi. Ndichadzidza vhiki roga roga kwemavhiki manomwe pamusoro pevhangeri yaJohane. Zvidzidzo izvi zvine mitsetse isina chinhu inoda kuzadzikiswa. Mhinduro yemibunzo iyi inobva muB haiBheri. Zvidzidzo zvakanyanya kunangana nevakuru uye vechidiki. Vana vangaitao basa, asi vakuru nevehidiki ndivo vanopiwa zvidzidzo.”

D. Muvambi webasa anofanira kukumbira munhu wose kuti anyore zita rake pabepa, achiisa nemakore ekuberekwa nezuva rekuberekwa. tsananguria vanhu kuti hurongwa uhu ndehwako hwauchashandisa kunamatira nhengo imwe naimwe yeboka: zvakare tsanangura kuti pamusangano unotevera uchavi gira nhengo imwe neimwe yeboka evhangeri yaJohane. Hurongwa uhu hunofanira kuiswa muchikamu che”Zuvanezuva” chebhuku rako rezve kunamatira.

E. Muvambi webasa anofanira kuchivazivisa makorasi matsva, nekuvakumbira kana vangada kuadzidza. Rega boka rizvisarudzire. Kana vakasarudza kuimba nziyo, vadzidzise korasi imwe kana mbiri dzakanaka.

F. Muvambi webasa anofanira kusarudza korasi imwe sekorasi yehurukuro.

G. Muvambi webasa anofanira kupa munhu ogaoga bepa revhangeri rakakanzi

‘UNGAWANA SEI UPENYU HUSINGAPERI.’, KANA MAMWEO MAPEPA EVHANGERI EKUVHANGERESA. IZVI NDEZVEKUTI VAVERENGE KUMBA

H. Ingovai ne awa rimwechete pakusangana koga kana mapedza awa rimwechete zvingakosha zvakanyanya kuti mubve muende kuneimwe nzvimbo yamakaronga kusangana.

2. MUSANGANO WECHIPIRI

- A. Muvambi webasa anofanira kuunza zvinotevera:
  - a. Bhaibheri
  - b. zvinyorwa zvevhangeri yaJohane (Tora

- anehuwandumunhu aunofunga kuti ndiwo unodiwa)
c. zvidzidzo zveBhaibheri zvemuvhangeri yaJohane.
d. bepa re nziyo
e. bepa revhangeri rakanzi UNGAVA NEUYPENYU HUSINGAPERI SEI, KANA MAMWE MAPEPA EVHANGERI EKUVHANGERESA

Kana uine vanhu makumi maviri kusvika kumukumi mashanu vanopinda musangano wako unotevera; unokwanisa kutarisira chidimu chehuwandumunhu uhu kuti uyenderere mberi kusvika pakugma, kana zvidzidzo zvinomwe zve Bhabibheri zvezvidzidzo zvehangeri yaJohane zvakadzidziswa kuvanhu makumi maviri, izvi zvokodzera kuvamba kerekere.

Musangano wechipiri wotoda tsitsi dzakawanda kuchikamu chomuvambi webasa, zvakare nekune imwe misangano. Tsitsi dzakawanda dzinodiwa kune avo vasina chavanoziva nezve Bhaibheri. Muvambi webasa anofanira kuratidza nhengo imwe ne imwe yeboka kuti inowana sei zvitsauko nendima muBhaiBheri.

- B. Chimiro chehurongwa
- Imbai makorasi matatu
  - Imbai korasi ye hurukuro
  - Unganidza mapepa ekuimbira
  - govera zvidzidzo zveBhaibheri zvehangeri yaJohane, (Ingopa chidzidzo chokutanga)
  - Govera vhangeri yaJohane
  - dzidzisa chidzidzo uchishandisa mamwe madzidzisiro
  - Pakupedzisira bvunza mubvunzo, “Pane angava nemubvunzo here?” Kana pasina mibvunzo, pfiga musangano ne munamato.

3. SVONDO YECHITATU

Iyi ndeimwe zvakare svondo yekupa sarudzo. Muvambi webasa anofanira kuregedza boka kuti risarudze mutungamiriri

kunzvimbo achatungamirira hurukuro musvondo rinotevera. Muvambi webasa haafanire kuyedza kusarudzira boka mutungamiriri asi anofanira kuona kuti anenge aripo achipa rubatsiro kuitira kuti vasarasike padzidziso.

4. & 5 SVONDO YECHINA NEYESHANU
MUTUNGAMIRIRI WEPANZVIMBO ACHATUNGAMIRIRA
KUDZIDZA, UYE MUVAMBI WEBASA,
ASINGABVIRINGIDZI. ACHANGOVA MUTEERERI.
MUTUNGAMIRIRI WENZVIMBO ACHARAMBA.
ACHIENDERERA MBERI

6. SVONDO YECHITANHATU SVONDO RINO MUVAMBI
WEBASA ANOFANIRA KUTSVAKA CHIKONZERO CHEKUTI
SEI ASINGAPINDI MUSANGANO, ASI ANOFANIRA
KUTSANANGURA KUTI MUSANGANO UNOFANIRA HAO
KUENDERERA MBERI.

7. MUSANGANO WECHINOMWE

Zvidzidzo zve NYAYA YAKANAKA zvinoratidza vanhu kuti vangava neupenyu husingaperi sei nemuna Jesu Kristu. Musure mevhiki nhanhatu yezvidzidzo izvi vanhu vazhinji vachange vazvigadzirira kuzvipira upenyu hwavo kuna Kristu. Ndiwo maitiro echikamu che chiitiko chaachatanga.

Mushure mekudzidza, muvambi webasa anofanira kugovera bepa revhangeri, UNGAVANE UPENYU HUSINGAPERI SEI agonyatso tsanangura nezvaro. Pachinhando chino anofanira kupa kukoka kwakananga nekutsanangura kuti munhu ogaoga anofanira kugamuchiri Jesu saiye oga ishe namuponisi wake. Muvambi webasa anofaniro zvino kuchitungamirira munamato seavo varikuda kugamjuchira Jesu.

8. MUSANGANO WECHISERE

Vhiki rino nderimwe vhiki re sarudzo huru. Chidzidzo chakapera

chaipepepa zvidzidzo zvinotevera. Parizvino vamwe vangave vakagamuchira Kristu vakaponeswa. Muvambi webasa anofanirao kunge achidzidzisa nziyo itsva sekuve nadzo kwake vhiki rimwe ne rimwe.

Pachinzvimbo chekuti atangise chidzidzo chechinomwe (musangano wechisere) muzvidzidzo zve Bhaibheri zvevhangeri yaJohane zvino teverana, muvambi webasa, kana angasarudza izvozvo, angadzidzise “Zvokwadi nhanhatu yemutendi mutsva.”

Kana muvambi webasa asarudza kusashandisa chidzidzo ichi panguva ino iyi, anofanira kurangarira kuchidzidzisa pane rimwe zuva.

Ikozvino yave nguva yeboka yekupa sarudzo. Muvambi webasa anofanira kuvhunza kana vangada kuramba vachidzidza pamwechete. Kana mhinduro iri “Hongo” anofanira kuvapa zano rekuti vadzidze zvinobatsira kutevera vakatendeuka. Shanduko huru ichaitika. Panguva uino. Muvambi we basa anofanira kupa zano rekuti mapoka ose asangane pamwechete kana zvichigona. Kana izvizvisingagone, anofanira kana zvingaita kubataridza mapoka maviri . Mapoka aya anofanira kuyedza kusangana pamwechete munzvimbo imwechete.

IX. MUHVANGERI WEKUVAMBA BASA NEKUTI ANOTUNGAMIRIRA SEI KUDZIDZA BHAIBHERI RENYAYA YAKANAKA

1. CHINHANHO CHESARUDZO

Muvambi webasa asvika pachinhanho chesarudzo. Zvino achatangisa musangano ne vose vevanhу avо vakapedza zvidzidzo zve ivhangeri yaJohane. Pachihanho chino anofanira kuita zvinhu zviviri.

- A. Tangisa zvidzidzo zvekutevera vatendeuka.
- B. Tangisa mamwe mapoka mana kana matanhatau

uchishandisa zvidzidzo zvinotevedzana zve mu evhangeri yaJohane nevatsva vaunotarisira kutendeuka. Muvambi webasa anofanira kutungamirira zvinoshandisa. Pakutevera vatendeuka achishandisa mamwe maitiro ekutungamirira.

C. Kana muvambi webasa asina kudzidzisa ZVOKWADI NHANHATU DZEMUTENDI MUTSVA idzo dzakanyorwa na mufndisi Thomas Akins mumusangano wechisere anofanira kuita izvi asati atangisa zvinobatsira kutevera vakatendeuka.

X. KUZIVISA MADZIDZISIRO EBHAIBHERI NENGANO NAVA J.O. Terry

NGANO DZEBHAIBHERI, CHII ICHI?

Ngano dzeBhaibheri kushandisa kwengano dzeBhaibheri pasi pose kune chikonzero chekuvhangera, kudyara makereke, kuvaka vadzidzi, kudzidzisa basa vatungamiriri, nehusumiri. Ngano dzeBhaibheri dzinosiyana nedzimwe nzira dzekudzidzisa nadzo Bhaibheri nekuda kwekutsamira kwekudzidzisa uku pakutsanangura zvinotaurwa kana rungano rweBhaibheri zvakachengetedza. Zvengano dzeBhaibheri izi zvinowanzo shandisa muzvimiyo zvekudzidzisa kwekuratidzira zvichibatanidzira kuratidza zvazvinoreva, zvikamu zvinotungamirira nekushandisa kwakareruka muupenyu hwanghai.

Bhaibheri riri zvikamu mukumi matanhatau kusvika manomwe kubva muzana muchimiro chekutsanngura zvakaitwa. Rakatakura ‘NGANO CHAIDZODZAKAITIKA idzo dzino nyatsorondedzerwa uye dzichiwanika muchitsauko kana kudarika serungano. Mienzaniso ye izvi ingano dza Adama na Eva, kaini na Aberi, mvura zvinji, kupa kwa Abrami saki sechibairo nezvimirweo zvakawanda. Chokwadi ndechokuti kune mazana ne mazana engano ayo anowanikwa mamwe acho achibata zvitsauko zvakawanda mubhaibheri uyemamwe akapedziswa muchidimbu mundima shomasoma.

Pane ngano dzinosanganisira apo tinowana zvose zvinotsanangurwa zvakasanganisi rwa muBhaibheri kwete munzvimbos imwe, kana kunyorwe serungano. Kusikwa kwenyika yeMweya ndeimwe yengano idzodzo kana ukagamuchira zvakaitika muna Ezekieri 28 na Isaya 14 sokutura kwadzo nezvenzvimbos yekutanga yaSatani ne kuwa kwake. Muna Mapisarema 148:2, na5 zvichisanganisa nezvimbos zvitsauko ndipo patinoona pachitanga kubuda rungano rwekusikwa kweMweya, kwaitinoziva sengirozi, neidzo dzakazove madhimoni. Pane dzimwe ngano dzinoenderana ne tsamba dza "pauro muchikamu che tsamba dzake Pauro sokutura kwake pamusoro pezvinhu zvakaita sezve chivi chemukomana we chidiki mukereke yepaKorinte, Kusatorwa zvakanaka kwechirairo chashe, uye nekutsauka kwava Garatia zvichibva muvadzidzisi venhema. Ngano zhinji dzakataurwa sengano Jesu kana kuti ingano dzezvakaitwa naJesu pavaidzidzisa, nekuporesa nekuvererera chivi, nekuunza rugare, uye nekupa zvekudya vane nzara. Jesu vakatangisa kudzidzisa nemifananidzo nekuda kwekupikisa kwevatungamiriri vechitendero (Tarisa Mateo 13:10-13 na Marko 4:1,2,33,34). Musure Jesu vakatsanangura kuvadzidzi vake zvinoreva ngano dzaakaudza veruzhinji.

SEI TICHISHANDISA NGANO?

Pane zvikonzero zvakawanda sei ngano dzemuBhaiBheri dzichifanira kushandisa nyangwe zvazvo dzimwe nzira dzekupupurira nekuvaka vadzidzi dzichishandisa.

CHIKONZERO CHEKUTANGA ndechekungoti bedzi vazhinji vevanhu vasina kusvikirwa neshoko vemunyika vanogara mutsika nemagarimo enhaurwa umo vanhu vanogoverana nyaya nekutaurirana, nekudzidza zvinhu zvitsva nekutaurirwa, nekudzidzisa vamwe nekutaurirana. Mutsika ne magarimo aya ngano dzinopfekerwa sechiiitiko chokuti zvinhu zvinokosha zvirarangarirwe kubudikidza nemungano. Vanhu vane magarimo netsika okutaurirana vanosarudza ngano kuti dzive pakati pekudzidzisa kwavo nyange zvazvo vachidzidza nedzimwenzira. Vanowanzo tsanangudza vanhu nekutura ngano pamusoro pavo. Imwe nzira yekudzidzisa nezva

Mwari ndeyekutaura nezverungano rwaMwari nebasa rake. Ngano dzinogona kutaurwa dzigotaurwazve naavo vanorunzwa.

CHIMWE CHIKONZERO nekuda kwekuti vanhu vanosarudza tsika nemagarairo okukurukura ndicho chikonzero chokuti havakwanise kunyora nekuverenga. Nyange vamwe mutsika ne magariro vangakwanisa kuverenga nekunyora, vamwe, kunyanya vechikuru vati kurei, hava kwanise kuverenga nekunyora zvachose. Kana vaverengi vangava zvirema mune zvaanokwanisa kuverenga nekunzwisisa. Kukunda dambudzikro rokusaziva zvakakwana ndicho kachinova ndicho chikonzero chinesimba chokushandisa ngano kuratidza nekurairidza vanhu.

Munedzimwe nzvimbo Bhaibheri ringavapo munzvimbos yedunhu yekutengesera riri mururimi rwezvezkutengeserana runoshandisa mukutengesarana uye kufamba kwavanhu, asi kwete ne mutauro wepamoyo wemutauro wevanhu. Izvi zvinoreva kuti mavara mazhinji echitendero haazivikanwi kana kusashandisa zvakanyanya nevanhu.

CHIMWE CHIKONZERO CHINOKOSHA ndechokuti ngano dzinoshandisa numzira dzekushandisa ngano mukuvhangera kunyanya ndezvokuti zvingava pakune zvinodzivirira kutsika dzamapirwa evhangeri kupa zvakananga hondo yevhangeri. Iri harisi zano rekuyedza kuvandira vanhu kuti fateerere ku nezvavasingadi kunzwa. Asi kana ngano dzemuBhaiBheri dzichivavaraidza ivoo vakapa kuteerera kwavo kuti vadzinzw, mweya mutsvene anogona kushanadisa izvo zvirikunzwikwa nevanhu kuti vaoneswe zvivi zvavo uye nekushaya kwavo muponesi.

CHINWE CHIKONZERO Kushandisa ngano dze Bhaibheri kuitira kupa vanhu Bhaibheri rekutaurirwa. Bhaibheri rekutaurirwa chii? Bhaibheri riri mungano, zvirevo nendima dzemusoro idzo dzicharanga rirwa na vanhu nekudziudza zvakare vamwe vanhu. Rinozopedzisira rava Bhaibheri rinorarama muupenyu hwavo.

Tisingazvitarisire, tose zvedu tine Bhaibheri rekutaurira remhando dzakadai mumoyo yedu sekukwanisa kwatingai takurangarira zvinoneka zveBhaibheri zvekutaura kubva kungano dzatakanzwa sevana, mharidzo dzatakanzwa kana kuzviverengera nekudzidza kwatinoita Bhaibheri.

TINOSHANDISA NGANO DZEBHAIBHERI DZIPI?

NZIRA INONYANYA KUZIVIKANWA iyo yatinoziva tose ndeye MUSORO WERUNGANO, inonyanya kufanana ne musoro werungano rwechidzidzo cheBhaiBheri. Ngano dzepamusoro dzinogaro shandisa kuratidza zvokuita nekuvaka vadizdzi uye inzira yakanaka yekupa gadziridzo yekukudzidza sezo zvidzidzo zvakati wandei zvengano zvichiunzwu kutakura basa. Ngano dzepamusoro idzi dzinonyanya kushanda nevanhu vagara nechekare vachiziva ngano uye paine kugamuchirika kwakati o kwe Bhaibheri nedzidziso yaro ari mararmiro chaiwo kuupe nyu hwavo. Umwe wemukanayeisiri yakanaka yekudzidza kwemusoro ye hurukuro ndeyokuti, kunze kwekuti ngano zhiini nezvidzidzo zvizhini zvikashandisa, ngano dzinogona kududzirwa zvakare kana kuumbwa zvakare nenzira isati iri iyo kuitira kutsigira maratidziro asiri iwo. Mungano dzinonyatsoshanda zvakasimba nekutonga kwaMwari pavanhу vatadzi kungapa chimiro chekuti Mwari ndiMwari akatsamwa uyo ari kutsvaka mukana wakuparadza nao vanhu. Ngano dzakadza dzinenge dzichifanira kuenzanisirwa nengano dzinopa nyasha dzaMwari mukupa mukana wokupunyuka kubva mukutongwa kwe chivi kana mutadzi angamutenda nekuita zvava kaudzwa naMwari kuti vaite. Ngano dzepamusoro dzinonyanya kukosha mukushandisa mukuvaka vadidzi nekudzidzisa basa vatungamiriri.

NGANO DZAKORONGWA SEMAITIKIRO ADZO ndeidzo dzinoshandisa zvichiedenda nenguva yatzakaitika kuitira kuti ngano imwe neimwe itungamirire kupinda murungano runotevera kana muneimwe nzira gadziririra ngano dzinotevera. Apo rudzi rutsva mamishinari pavitora basa rinotevedzanisa rekudzidzisa

kwaiva kudzidzisa kunotevedzaanisa kwekuisa zvidzidzo pachena. Kurevakuti, vakadzidzisa kubudikidza nengano dzeBhaibheri vachitevera kutevedzanisa kwehurongwa kwenguva nekushandisa maitiro ayo mamishinari ekumadokero akadzidziswa basa anos handisa. kutsanangurwa kwendima ne ndima vachipa dudziro yezvino-dzidziswa neBhaibheri, asi pasina kuratidza simba rekuchengetedza ngano dzeBhaibheri saidzo dzinotaura. Izvi hazvirevi kuti zvazvakaita vakakanganisa, zvonongova bedzine miganho inowanikwa uye hazvizokwanisa kuva maitiro anopa zvibereko semaitiro etsika yekutaurirwa inosanganisira ngano dzeBhaibheri.

SEI TICHITEVERA KUTEVEDZANISA KWEHURONGWA HWE NGUVA?

Chikonzero chikuru ndechokuti zvinotevedza hurongwa hunoenda nekuitika kwengano dzacho, dzino wami kwa zvakare kuri kurongedzeka kwakangogara kuri kwe ngano dzacho. Vetsika yekuita zvekutaura vanodisa kutanga mukuvamba nekutura ngano semaitikiro adzo. Ndiyo nzira yavo yekurangarira nayo ngano muurongwa sekuitika kwakaitika ngano. Kungo uruka uruka muhurongwa hwe ngano kunokwanisa kuva kunotonyanya kuva kanganisa.

PANE CHIMWE CHIKONZERO chekuchengetedza kutevedzanisa kwekurongedzeka kwe ngano. Neavo vasingawadzane ne vhangeri avo vanowanikwa vhangeri richivadenha mukutenda kwavo., zvinokosha kuva nengano kuti vanhu mumwe adzidze pamusoro pemumwe. Iri ndiro boka rengano, kana ngano dzakawanda dzakafanana, dzinopindirana dzichiedza kusimbisa zvokwadi zvirinani. Muenzaniso weizvi ingano dzineukama nechivimbiso chaMwari kuna Abrama uko kwakaenderera mberi nemuvana vaAbrama kutangira pana Isaka kwete Ishumaeri. Hurukuro, dzinowanikwa mungano sezvivimbiso, vatauri murungano, nezvimbiso. Zvose zvino batanidza rungano pamwechete zvichiita kuti zvinyanye kuoma kushandure rungano

kunyange usingafaire zvarunodzidzisa.

Zvinokosha kuti ugadzirire vanhu kuti vanzwe nyaya yakanaka yamuponesi. Gadziriro chaiyo yeizvi ndeye nyaya yakashata yemamiriro emunhu echivi, kudavira kwake kuna Mwari, nekusa kwanisa kwake kuzviponesa kubva kuhasha dla Mwari. Nokudaro ngano dla testamente tsaru dzinoita kupa kunokosha pakupa ngano dla Jesu sechizadziso chichiporofita nevimbiso yose.

PANE MHANDO MBIRI DZOKUPA NGANO DZE BHAIBHERI

idzo dzinogaro shandisa mukukwezva vanhu mukunzwa evhangeri.

RUMWE RUNGANO RWEMAMIRIRO EZVINHU urwo runobata sehushumiri hwakasimba kumunhu mumwe nemumwe kana dzimhuri. Runongova rungano, runongo sarudzwa sekupindirana kwarwunoita kunezvino ngoititika mune izvo mutauri werungano we muBhaibheri anemukana wekurushandisa. Kushandisa kwerungano runo pindindirana namamiriro ezzvinhu kupa kukoka kwokupinda mumusha kuti munanamatire nhengoye mhuri kana zvinoshaikwa ne mhuri. Uyu mukana wekusimudzira Jesu Pamberi pavanhu kubudikidza ne murungano runokurumidza kutaurirwa vanhu usati wanamatira zvakumbirwa. Rungano runopa zvakare kudzoka zvakare nekuvaudza dzimwe ngano nezva Jesu kubva mushoko raMwari. Ngano dzeBhaibheri dzinogona kushndiswa nyangwe pamichato, pandufu, kunyange dzimwe nzvimbo pangawani, kwa rungano ruchienderana nezvirikuitika.

IMWE MHANDO INOSHEVEDZWA KUTI KUMANYISA VHANGERI NEKUKASIRA iyi icha kurukurwa nguva inotevera.

UNOTANGIRA PAPI KANA UCHIGADZIRIRA KUPA NGANO DZE BHAIBHERI?

Pane zvinhu zviviri zvinokosha KUMUPIWE NGANO KUTI AZIVE. UKU KUTORA MUKANA WEKUTI AZIVE KUTI NECHEKARE ANERUZIVO RWEKUSHANDA NESHOKO

RAMWARI.

CHOKUTANGA mupi we ngano anofanira kuziva nezve zvokwadi yeBhaibheri inokosha iyo inofanira kunzwikwa ne munhu nekunzwisia kuti azarurukire kuruponiso. Pane hurongwa hwakapiwa sezano yezvokwadi gumi ne mbiri dzinofanira kufungwa nezvadzo nemupi wengano mukugadzirira kwake. Hadzisi dzose zvokwadi idzi dzinozoda kushandisa zvakafanana sezvo dzimwe nechekare dzanga dzanzwisisi kwakana kuti dzimwe dzanga dzisina kudenhwia nekutenda kwaavo kurikooneka. Vamwe vangangoda kubatwa kwakanyanya kukura sezvo vanhu vangangova vakanyanya kupindwa nezvavanotenda nekuita mutsika dzavo. Chinhanho chinokosha kutangira ndeche ukuru hwaMwari zvichisanganisira ukuru hwake pamusoro penyika ye Mweya zvimechete nenyika ino nevanhu vayo vose. Imwe zvokwadi ine chokuita pamaonero anoita vanhu vemunhu pamusoro pe chivi uye nekuti chivi ichocco chingaregererwa sei. Zvime zvine zvokuita nezve shure kweupenyu, zvinowanikwa mahuri, uye ani anoenda kupi. Chikurusa ndechokuti ivo Mwari pachavo vakapa muponesi aidiwa kubudikidza nekuvimbisa kwake. Heunoi urongwa hwatapiwa sezano.

ZVOKWADI ZVINOKOSHA ZVE BHAIBHERI ZVINOTUNGA MIRIRA KURUPONESO

1. Mwari ivo voga mukuru, akabata basa munhoroondo ne kutaurirana ne munhu.
2. Mwari vane masimba ose, vanoziva zvose, mviromviro dla nyasha (Rudo, rugare, tsitsi, kuregerera, ruponiso, kupa zvinoshaikwa nemunhu.)
3. Mwari vanotaura nevanhu vavo kubudikidza ne shoko ravo, uye vakavimbika kuri chengetedza.
4. Mwari vanoda munhu nekuda kuwadzana naye.
5. Mwari vakarurama, vanovenga chivi.
6. Mwari vanoranga chivi nerufu (Kuparadzana naMwari.).

7. Munhu anodaira kuna Mwari panezvoze zvaanotaura nekuita.
8. Munhu mutadzi akaparadzaniswa naMwari nokuda kwechivi chake.
9. Munhu haana chaano kwanisa kuita kuti azviponese pakutonga kwaMwari kwakarurama.
10. Munhu anokwanisa kusvika kuna Mwari (kuva nekuwadzana naye) kubudikidza nechipiriso chakakwana (chinogamuchirika). Izvi zvinosanganisira rutendo nekuvimbba naMwari.
11. Jesu mwanakomana, umwe ogaga akatumwa na Mwari, naiye ogaga chibairo chitsvene.
12. Ruponiso runosanganisira kutendeuka nerutendo mukupa kwakaita Mwari vachipa Jesu sashe naMuponesi.

Hurongwa kwezvokwadi yakadzama yeBhaibheri inopa nzira yemaitiro ekuronga ngano semamiriro adzo idzo dzinotaura pamusoro pezvokwadi. Uhu hurongwa uhwengano dzinogona kushandisa mukuvhangera kana mupi wengano asina chaanoziva pamausoro pechimiro munyika pavanhу vaakatirisa kubatsira. Hurongwa uhwu mavambo akanaka pakuvaka chikamu chezvidziddzo zvenganodzemBhaibheri mukuvhangera. Pangangodiwa wo dzimwe ngano dzekubatsirana nedzimwe ngano kuti dzigone kunynya kushanda kune vamwe vanhu. Hurongwauhu haupinzire ngano, dzingangodiwa, dzingava pakati pengano huru kana kutaura nezvokwadi zvimwe zveBhaibheri izvo zvinoda kunyatsoteererwa nekudzamisa mukudzidza.

**ZVAKARE, URONGWA UHU HURONGWA HUNOPIWA
SEZANO HWENGANO DZIMWECHETE IDZO, IDZO
DZINGASHANDISWA KUBATA ZVOKWADI
YEMUBHAIBHERI:**

HURONGWA HWENGANO DZEMAVAMBO
1. Kusikwa kwenyika
2. Kusikwa kwemunhu

3. Chivi chekutanga nekutongwa kwa Adama na Eva
4. Kutongwa kwenyika yechivi munguva ya NOA
5. Chivimbiso chaMwari kuna Abrahama chizvarwa icho kubudikidza nacho Mwari vacharopafadza nyika.
6. Mwari vanopa chibairo chokutsivira Isaka
7. Paseka - Ropa ne Gwaiana
8. Mwari vanopa mutemo wavo mutsvene - mitemo ine gumi
9. Mapiro echibairo - Kuteurwa Kweropa rechipiriso kufukidza chivi.
10. Shoko remuporofita nevimbiso yemudzakinuri uyo achatambudzikira vanhu.
11. Kuzvarwa kwaJesu sekutura kwechiporofita
12. KuBhabhatidza kwaJesu - Tarirai Gwaina raMwari uchapupu hwa Johane nemweya
13. Jesu na nikodimo - "Unofanira kuzvarwa patsva"
14. Jesu vanesimba nechikuriri pakuregerera chivi - munhu akafa mitezo ne shamwari ina.
15. Jesu vanesimba pamusoro penyika - vakanyaradza gungwa.
16. Jesu vanesimba pamusoro pemadhimoni dhimoni repa Ghadhara
17. JEsu ndiyе kumuka - Jesu akamutsa Razaro kubva kuvakafa.
18. Abrahama, Razaro nemurume mupfumi - munhu anofanira kutenda shoko revaporofita muupenyu huno.
19. Chirairo chekupedzisira "Uyu ndiwo muviru wangu wakabvarurwa neropa rakateurirwa imi".
20. Jesu vanotengeswa, nekusungwa, nekupiwa mhaka pasina, nekutongwa nekupiwa murango werufu sekutura kwechiporofita.
21. Kuroverwa pamuchinjikwa, kusarudza nekuramba Jesu, "Zvapera".
22. Kumuka kuvakafa nekonekwa nevadzidzi neva teveri.
23. Jesu vanodzokera kuna Baba, kukwidzwa
----Dzinotevera ingano dzaungango shandisawo mukuratidza nyika yemweya.
24. Jesu mupirisita wepamusoro wechokwadi (VaHeberu 8-9), murevereri kuna Baba
anonamatira zvivi zvavatendi (Varoma 8:34, VaHebero 7:25)

25. Kudzoka kwaJesu achigamuchira vatendi kuti vauye kwaari, kutonga nekuranga kunova ndiko kuzadzisa zvivimbiso zvose ne zvaporofita.

Chinowanikwa chiri chisina simba chehurongwa hwengano idzi ndechokuti zvekutenda kuzhinji kunokosha kwevanhu vanoda kusvikirwa hakusi kutaurwa nezvako zvakanyanya. Munedzimwe tsika vanhu vangangova nekunzwisia kwe kuva nechivi kwavo nechido chekugamuchirwa na Mwari nekuisia mumhuri yake. Mune dzimwe tsika vanhu vangangova nemafungiro ekuzvipa mhosva mukurwadziwa kwavo nechivi nekurangwa kwacho vagoenderera mheri vachigumbutswa nechii zvacho chinounganidza munhu na Mwari chichipa kuti munhu ave neukama naMwari ari pamusoro pezvinhu zvose. Ngano dziri pamusoro pehushumiri hwaJesu dzinosarudzwa kuona Jesu kuti anesimba nechikuriri saBaba.

Zvinodirwa kunzwisia kwakakwana mumaonero anoitwa nyka nevanhu. mutauri we ngano dze Bhaibheri, naiyewo, sevamweo vanotsvaka kuvhangerer vanhu vanofanira kunzwisia zvimwe zvezvinokosha zvezvinozivikanwa nenyika yavo. Izvi zvinokosha nokuti mukuona zvinozivikanwa nenyika munepfungwa dzokutsvaka kuti vanhu vanodyidzana sei nezvi Mwari. Zvinofamibisa upenyu hwavo, avo vanozviona sei pachavo, chii chakaipa kana chine ngozi uye kuti vanozvichenesa sei pakuita zvakaipa. Zvinokosha zvekupa musiyano pakuitwa kwavo ndezvokuti chimiro chenyika chinofanira kuzivikanwa, kwete kuti mutauri wengano dze muBhaibheri angopinda zvirinyore mukuzvidzivira kurwisana nekutenda kuti kuri iko, asi kuti mutauri wengano dze muBhaibheri aite vanhu kuti vapinde pachinhando chikuru chezvinoshaikwa muupenyu hwavo hweMweya apo pamunorwisana nekutenda kunodzivirira kunzwisia nokugamuchirwa kwenhangeri. Nzira chaiyo yokutsanangura izvi ndeyekuti uti varhu maonero avandita upenyu hwe munyika anofanira kuzivisa nekuratidzira kushanda kwe zvokwadi yeBhaibheri mukupupura. Izvi zvinoreva kuti masarudzirwo engano dzekushandisa uye hurukuro dzinoumbwa

munguva dze ngano zvinofanira kuva neukama pose pangava pazvokwadi yeBhaibheri kana zviripo semaonero evanhu nyika. Kuziva maonero avo nyika kunobatsira zvakare mutauri wengano kuti azive dzimwe ngano idzao dzinofanira kusiwa idzo dzingatadza kunzwisiswa kwa kutowedzera kupokana kwakanyanya kuvhangeri.

Hapana nzvimbo pano yekuti tiende mukutsananagura kuzere kwekuti tингаонгорора sei maonero evnahu nyika. ASI PANE ZVINHU ZVINOBATSIRA ZVINE CHOKUITA NEMAONERWO ENYIKA IZVO MUTAURI WENGANO ANOFANIRA KUZIVA NDEIZVI:

ZVINOSHAIKWA ZVINOFANIRA KUZIVIKANWA - Apa vanhu vanozviona sevanoshaya - kunyanya munharaunda yezve mweya.

NHANHO DZESHANDUKO MUTSIKA DZAVO - Apa ndipo shanduko payanga ichangotora nzvimbo panguva ichango pfuura, dzimweenguva Mweya Mutsvene apo wanga uchingeogadzirira munhu nezve vhangeri, apo paneshanduko inoramba ichienderera mberi pakati pavanhu - zvavari ikozvino mumakoshero avo, uye nemunzvimbo shanduko munerama ngwana ingangotora nzvimbo kubudikidza nezvinongoitika pakati pevanhu nezva kavapotereda.

ZVIDZIVIRIRO KUEVHANGERI - Zvidziviriro zvose zviripo zvinebasu chose sekurwisana nevhanageri nokuda kwechero chikonzero nezvimeo zvidziviriro, kunyanya sezve tsika zvinovharidzira kunzwa uye nekuita zvinodiwa nevhanageri.

ZAMBUKO ROKUENDA KUVHANGERI - Pane nzvimbo mutsika dzavo idzo nokuda kwetarisiro nezvinotendwa pane kuvurika kuti vanzwe vhangeri nokupedzerwa dambudzikoriripo remweya rekutya nekusave nekugadzikana.

Kupinda muneizvi panezvekushandisa zvakasiyana siyana zvakaita semibunzo yekuti vapindure inovapa sezano zvinodiwa nezvokwadi yekutsvaka zvingadiwa mumunhu. Musure mekuvane ruzivo urwu panofanira kuva nekuchironga chekuisa zvinodiwa izvi muhurongwa

kuitira kuti zvinhu zvinova zvikuru zvionekwe nezvazvo mukushingairira kuvhanger. Vazhinji vakaonao sekuti hurongwa hupfupi hwezvidziviro zvingaita gumi kana gumi nezviviri zvidziviro chaizvo zvinoda kushandwa nazvo nesimba. Musure apo

mopa sarudzo ye ngano dzeBhaibheri, ngano dzakati wandei dzichadikwa kuitira kuona chimiro chenyika ne zvidziviro zvacho. Chengetera zvinhu zvisina kuwanda zvidzidzo zvekuvaka vadzidzi uye nekudzidzisa kuitira kukudza vatendi mushure mekusimbisa hwaro chaihwo hweBhaibheri hwamunozoenda kwahuri.

ZVINOTEVERA HURONGWA HWE ZVINHU ZVIKURU ZVINOBATSIRA KUTSVAKA KUSARUDZA MAONERO ENYIKA PAKUPA RUNGANO RWEBHAIBHERI

1. Ruzivo rweBhaibheri nezvauri kwariri sairo rinesimba nechikuriri pazvokwadi.
2. Zvaungangoonawo pamaKristu uye kuti mararamiro aya anodikanwa here.
3. Kunzwisia hukuru hwaMwari nezvinowanikwa maari, humwe hwake.
4. Kunzwisia chivi, kwachakabva nekupararira kwacho, kupararira kwacho pakati pavanhu vose.
5. Murango we chivi, kuti chingacheneswa sei, basa rechiperiso. Kuregerana kurikuitwa here?
6. Basa renyika ye Mweya nekudyidzana kwayo nenyika inoraramwa. Kutya, kuzvidzivirira, kuzvifadza.
7. Maitiro ako parufu, upenyu musure mehuno, nzvimbo dzekuropafadzwa. Kana kipiwa mirango kana zvinoitisa munhu. Kutya apinde. Munhu angabva here musure me “Kuripira Chivi” kana kuti angatiza kurangwa neimwe nzira.
8. Ruzivo rwa Jesu, kuti ndiyani, zvinoitika mukuuya kwake, kudyidzana kwake naMwari.
9. Hushumiri hwaJesu-kudzidzisa kwake, kurapa vanorwarae,

kuregerera uyenekudzo rera kuupenyu.

10. Kutengeswa kwake, kutambudzika nekufa kwaJesu sechibairo chechivi.
11. Chidziviro chose chakavanda kana chiri pachena chekuti munhu anzwe vhangeri, nekurinzwisa nekuita sezvarinotaura.
12. Mazambuko ose zvavo (tisingabatanidze ne ari pamusoro apa) seekuti Mwari vanenge vari pabasa kugadzirira munhu.
13. Basa revarevereri mukukumbira zviMwari nekushandura zvinongoitika muupenuyu.
14. Kuva neruzivo chingava chikonzero here mukugovera shoko raMwari? Bhaibheri riri mururimi rwemwoyo yavo here?
15. Ndezvipi zvavanozaruda senzira yekudzidza nayo nekudzidzisa vamwe - tsika dzekutaurirana here? Kana zvime?
16. Kupi uye rini kudzidzisa kwechokwadi kungaitwe ? Ndiani angarongedzwa semudzidzisi?

PANEIMWE MIBVUNZO YAKAWANDA INOKWANISIKA
YEKUTSVAKA MAONERO AVO MUNYIKA UPENYU
HAWO HWEMWEYA NEKUVAKA MAONERO ANEZVIITO
ZVEKUVHANAGERA NEKUDZIDZISA VANHU.

KUGADZIRIRA MAITIRO EKURONGA NGANO DZE
MUBHAIBHERI.

Zvinotevera hurongwa hunobatsira hweBhaibheri muurongwa hwekuvhanger, kusimbisa vatendi vatsva, kudyara kereke, kuvaka vadzidzi kuvatendi vatsva, nokuvaunza pedo ne rungano rweBhaibheri. Maitiro aya anofanira kuva rusina parunobatanidzwa kuitira kuti chikamu choga choga chinofanira kupinda muchikamu chinotevera uye zvinofanira kuva zvisingaoneki, kureva kuti, kungoita zvisina kuzivisa kuti chii chaizotevera chichaitika, maitiro aya ekuvangera nekudyara makereke akakura zvichibva mukuona zvichiitika munyika dzakati wandei uko ngano dze muBhaibheri dzakashandiswa. Uye zvinobata-nidzira zvinowanikwa mukurongedzeka kwezvinowanikwa muBhaibheri. Maitiro

anobatsira chose pakuvhura basa rezvitarisirwa zvingakurukurwa nezvazvo. Zviri maererano neBhaibheri ne maonero enyika pamwechete zvinotondekera kumaitiro emasarudziro engano dzeBhaibheri ne hurukuro dzingaumbwa muchika muchimwe nechimwe nevanhu. Maitiro aya erongedzero rinongova zano chete rinopiwa iro rinogadziridza sezinodiwa. Chitarisirwa chikuru choga chine bato racho rengano idzo dzinobatsira mukukurukura pamusoro penyaya yacho. HEZVINOI ZVITARISIRWA NEBATO RENGANO RINOPIWA SEZANO.

Zvinotevedzwa pakuvanhera - Genesisi kusvika kuna Mabasa avaapostora (Kusikwa kusvika pakukwidzwa)

Kusimbisa kana kudzokorora Nhevedzo. Genesisi kusvika kuna mabasa 1 (Dzokorora ngano dzinokosha badzi.)

Nhevedzo yekudyara makereke-mabasa 1 kusvika kuna mabasa 12 (Zvinowanikwa mukereke yeTestamente itsva)

Nhevedzo yokudzidzisa kana kuumba chimiro-mabasa 13-28, tsamba dzakasarudzika (Kusimbisa nekukudza vatendi muchipimo chakazara chekuzara kwaKristu.

Nhevedzo yenguva dzemagumo - zvakazarurwa nezvimwe zvitsauko zvinotaura nezvenguva yemagumo (kuunza cherechedzo yekukunda neMhemberero kukereke ne Yambiro yekupedzisira kune vasingatendi.)

NHEVEDZO SHANU IDZI DZINOBATA NGANO CHAIDZO DZEBHAIBHERI NEKUPA CHIKAMU MUKUVAMBA KWEKUKURUKURA bHAIBHERI NEVANHU. Nhevedzo idzi dzingambomirwa kuitira kuwedzera kudzamisa kubata chero zvinhu zvimechete nekudzokorora kana mhinduro ichinonoka kuuya. Nhevedzo dzakanyanya kukosha dzichava dzeuvhangeri nokuti ndidzo apo vanotanga kupinda mazviri uye nekutanga kudenha

maonerwo ezvinhu munyika.

Msure mekvavamba kufamba neBhaibheri rose zvinokosha manje kuchienderera mberi nezvitarisiro zvekusimbisa kerekere nekudzokera shure muBhaibheri uchitevera matevedzaniso mamwechete nekuwedzera ngano itsva muhurongwa hwenguva. Ngano idzi dzinogona kuenderana nemusoro wenyaya ungangova se rudo, kuregerera, kushumira, nezvimeo, zvingangova pamusoro peutungamiriri kana zvime zvinhu zvinoshaiwa nevanhu. Kupira kwekutevedzanisa kunochengeteda marongedzerwo nokuta kuti zvive nyore kusanganisira ngano itsva nekuratidzira padzinopindirana. Tarisiro yadzo ndeyekupa vanhu Bhaibheri mumoyo yavo kuti vagorangarira, nekurarama naro nekugoverana nevamwe.

NGANO DZEMUBHAIBHERI DZINOPIHWA MUNGUVA YECHIKAMU CHENGANO. PANE MHANDO INA DZEZVIKAMU ZVE MAPIRO ENGANO MAMWE NEMAMWE. Ino tevera inzira yakapiwa sezano remapiro engano nezvikamu zvapiwa sezano. Mafambisirwo echikamu chimwe nechimwe anofanira kuonekwa nezvawo nemupi wengano zvchienda neruzivo rwavorwe vanhu.

Kunyanya nguva yekupa ngano dzeBhaibheri haisi nguva yeshumiro, asi nguva yekudzidzisa. Kana muna mato uchishandisa ngaitwe mupfupi nokunangiswa kuna Mwari kuti aropafadze shoko rake nekuzarura mwoyo ye vanhu kuti varinzvisise. Dzivirira kushingaira kwe avo vane pfungwa yeshumiro yechiKristu kuti vangamanikidzire ikapedzisira yava nguva yeshumiro. Musure, kana painekuga muchirika kwakanaka ku evhangeri zviitwa zve shumiro zvingachiyiswa sezvo ikozvino paine chikonzero chokupinda mushumiro nokuda kwekuregererwa kwe chivi neukama utsva naMwari kubudikidza na Jesu.

I. KUTAURIRANA MUSATI MAPINDA MUNGANO:

1.1 Kukwazisa kwemavambo zvchienda netsika dze

mudunhu ne maitiro avo emazuva ose.

1.2 Tsvaka zvichangoitika mudunhu. Tarisa paungabatanidzire pamisoro yezvidzidzo zvichangoitika nechidzidzo chauinacho ikozvino.

1.3 Rangarira ngano dzawakamboita dziri pedo nezvokwadi yeBhaibheri iri madziri makanyatsoisa pfungwa dzenyu kuneidzo dzinodyidzana ne hurukuro yechidzidzo chanhasi.

1.4 Bvunza mibvunzo kuti uvake tarisiro, yekuda kushanda kwavo, kusimudzira shungu yekuda kushanda. Panguva ino hapana mhinduro “dzakanaka kana kuipa”, Asi tarisisa pane zvinotaurwa obva watora kubva pazviri panguva iyo ichazova yekutaura ngano. Mibvunzo iyi ichava sekuwedzera “munyu” mushoma kuita vanhu kuti vave ne “nyota” yengano.

1.5 Dzokorora ngano dzose “dzinosanganidza” kana “kubatanidza” ngano dzine chokuita kuitira kurongedzera danho kana kuwana mapindiro emungano yaunayo. (EKS: Mosesi nekuuraya kwaakaita muEgipita kwakakonzerza kuti abve muEgipita anogara mugwenga umo Akasangana naMwari.

1.6 Kana zvichiita, vase basa rekuteerera - kuti vateerere zvimwe zvezvinhu murungano kusimdzira kuita basa kweumwe ne umwe kwakasimba nekumutsa chido. Uku “kutamba mutambo”.

2. VERENGA KUBVA MUBHAIBHERI:

2.1 SIMUDZA bHAIBHERI WORIBATA MURUOKO RWAKO (kANA KUNGOTIO BHUKU DZVENE RAKABATWA).

2.2 VERENGA KUBVA MUCHIKAMU CHERUNGANO KUITIRA KU ‘SIMBISA’ RUNGANO RURI MUBHAIBHERI.

2.3 RAMBA WAKABATA BHAIBHERI MUSHURE MEKUNGE WAPEDZA KUVERENGA

3. VAUDZE RUNGNO:

3.1 Vaudze rungano. Kubata Bhaibheri kunoratidza kuti rungano runobva muBhaibheri.

3.2 Taura rungano se rungano kwete se tsanangudzo yezvakaitwa nekutaurwa naMwari nevanhu.

3.3 Shandisa mitauro yokupeta sokudiwa kwaingaithe kubatanidza mikaha yenguva nokusunganidza kutevedzana kwengano.

3.4 Nyatso kutaura rungano zvakaraka asi ruchipa chido chokuteerera, uchichengetedza mutinhimira weBhaibheri.

3.5 Kumagumo kwerungano - mira! (Ziva kuti uchamirira papi uye kuti uchamira sei.) Isa Bhaibheri pasi.

4. TUNGAMIRIRA VATEERERI KUWANA ZVOKWADI IRI MURUNGANO:

4.1 Kumbira umwe kuti ataureo rungano urwu nemumanzwi ake. (Kana wawana kutaura zvakare kusina kuitwa zvakanaaka. Kumbira kana pane umwe zvakare angada kutaurao rungano uru. Ramba uchipedzisa kusvikira wawana kutaurwa kwerungano kwakanaka. Kana zvisina kudaro, chirutura zvakare iwe pachako. Taurira vateereri kuti dzimwe nguva vangangoda kurunzwa zvakare.)

4.2 Regedza vateereri vabvumire kubasa rekuteerera kana rashandiswa. (Nyurura mhinduro yakanaka.)

4.3 Enderera mberi nenguva yekuwana nemibvunzo yakareruka yekuzvitsvaki. Ramobva maenda kune iyo inomutsa pfungwa. Kubva pane izvi endai kumibvunzo inoita kuti munhu aise izvi muupenyu hwake.

4.4 Apo panoratidza sokunge pasina kujeka mukupindura, tsvaka zvakasimba neimwe mibvunzo. Inzwa wakasununguka kutaura zvakare rungano kana zvichibvira kana kutarisa zvakare zvimwe zvikamu zverungano kuna izvi zvichigamuchirika kwavari.

4.5 Chengeta mhinduro dzisiri idzo nemaitiro etsika. (Ndinotenda, paneumwe angada kupindura here?)

4.6 Usabatikana nemivhunzo inezvokwadi ichati yozoonekwa pava paya. (Kushanyira maKristu kungango unza kusagadzikana kwedambudziko apa, vataurire kuti uchigere kusvika kuchikamu cherungano irworwo kana waita izvozvo vachawana mhinduro yavo.)

4.7 Imbomisa kupindura mibvunzo yausingazive mhinduro yayo-uchatarisa mhinduro mushoko raMwari. (Dzimwe nguva ungazoziva mhinduro. Mhando yevanhu avo vauri kudzidzisa basa USE “USA chimbidzikisa” kana vasingazive. Imbomira kupindura kusvikira vatarisa mushoko raMwari kana kuvunza umwe anoziva.)

4.8 Ngwarira nguva ya kakodzera yekumisa chikamu chekudzidza.

4.9 Shandisa ndima yemusoro kupeta chidzidzo uye nekupa vateereri ndima yekuviga mumoyo yavo.

4.10 Vaudze rungano ruri maererano newe, mhuri yako kana vanhu vejkwako.

Rangarira kuti iri rinongova zano chete rinopiwa pachikamu chengoni. Kana paine kusagadzikana kana fungidziro zvingangova zvinogona kuti ubvunze mibvunzo isingapindurwe mishomanene obva wataura ngano pasina kukurukura, uchivimba nesimba reshoko kuti richashandura mafungiro. Sekukura kwekuvimba uye vateereri vachibvunza mibvunzo, vapindure nekuvanangisira kungano - Rungano rwunopindura mubvunzo. Mukufamba kwenguva kungavapo nekuvhurika kweimwe nguva yechikamu chechidzidzo.

KUTARISA ZVAKARE CHIRONGWA CHEKURONGA CHEZVITEVEDZANISWA ZVEKUTAURA NGANO DZEbHAIBHERI - HEKUNOI KUTARISA ZVAKARE KUNOPIWA SEZANO RAKADZAMA RENHANHO DZEKUGADZIRIRA KUTI VANHU VAKO VAZVIGADZIRIRE KUTI VAVE NEWE MUKUTAURA NGANO DZEMUBHAIBHERI:

1. RANGARIRA ZVOKWADI YAKADZAMA YEBHAIBHERI PARUPONISO. Iva nechokwadi chaicho mufungwa dzako kuti Bhaibheri rinodzidzisei pamusoro pechivi, kuregerera neruponiso, enda nehurongwa hwezvokwadi yeBhaibheri wobva waiataura zvakare nemumashoko ako.

2. CHEREKEDZA VANHU VAKO MAONERO AVANOITA NYIKA UCHIZVICHENGETA MUFUNGWA KUTI URIKUTSAKA ZVINGAVA ZVIVHARIDZIRO KUEVHANGERI. Pane zvinhu zvakawanda zvinofadza kuziva pamusoro pemunhu. Chii chaunoda kuziva usati watangisa kupupurira kuti utaure chinhu chaicho uye kuti uzvichingete pakutaura chinhu chisiri icho? Nyora hurongwa hwezvinovadzivirira zvikuru nezvaunofunga kuti zvingava batsira kuyambuka.

3. NYORA NZIRA YAUNGAITA NAYO (KANA ZVITARISIRWA) IZVO Zvichakutungamirira kusarudza ngano nekuwana misoro yenaya mungano yekusimbisa mukudzidzisa.

4. SARUDZA NGANO DZAKO UCHITANGISA NE HURONGWA HWENGANO DZEKUUMBA KANA HURONGWA HWENGANO DZINOWIRIRANA NEKUZVISHANDURA KUTI ZVI PINDIRANE NEZVAWAKATARISIRA PAKUDZIDZISA KWAKO. Rangarira kuti dzirambe dziri muhurongwa hwekutevedzanisa sekuziva kwako.

5. GADZIRIDZA HURONGWA HWENGANO KUTI HUPINDIRANE NECHIMIRO CHENGUVA KUTI UNGASANGANE RINHI NE VANHU. UNODA KUDIMBURA HERE NOKUDA KWENGUVA YEKUDYARA, NGUVA YEMVURA APO MIGWAGWA INENGE ISINGAFAMBIKE? Nezvimwe zvikonzero zvinga sanganisire hurongwa hwako.

6. GADZIRIRA NGANO DZAKO. Kutanga kubva muBhaiBheri zvino wochiita chidzidzo madziri kuti rungano ruzivikanwe nekuburitsa mharidzo yarwo inoenda kuvateereri.

7. YEDZA NGANO DZAKO Pane vaune ushamwari navo vangakupe umbovo kana kapoka kaduku kaunonatso ziva. Gadziridza zvinokwanisika mutsika vamwe vochiongorora sekuda kwazvinoita kuti zvijeke.

8. ITA URGWA. Nevanemasimba chaivo kuti uzodzidzisa muhutungamiriri hwavo. Sarudza nzvimbo inosvikika nevanhu vose vemudunhu kunze kwekuti kana paine chikonzero chekusader. Rangarira, donzo nderekusanganisira ruwa rwose kana zvichibvira.

9. TANGISA KUDZIDZISA KWAKO GADZIRIDZA POSE PANOFANIRA KUGADZIRISA muhurongwa hwengano nechidzidzo sekuratidzwa kwaunoita ne ruzivo rwokuita.

10. TANGISA KUDZIDZISA BASA MUBATSRI. uMWEU MUNHU KUTI ATANGISEO ZVIKAMU ZVAKE ZVEKUDZIDZISA NENGANO.

11. CHENGETA ZVINYORWA ZVAKANAKA ZVINGAKUBATSIR

12. FUNGA NEZVAURI KUITA UYE KUTI SEI Kuti ugokwanisa kudzidzisa vamwe kuti vadzidzise nekutura ngano.

MISORO YENYAYA YENGANO DZEMUBHAIBHERI YANGA ICHIBATSIRA ZVIKURU:

MWARI UNORARAMA - Vechihindu nevashumiri vezvifananidzo NZIRA YEKUUPENYU NEKUDENGA - Vekwabhudha MURANDA WEKURWADZIWA - Kweavo vanogara pasi pekutambudzwa, kuvundusirwa, kana matambudziko anongoitika,

kukudzwa kwaMwari nemunhu -kuenda nenyaya yekukudzwa sekukudza kwakaita Mwari achikudza munhu nemunhu anofanira kukudza Mwari saJesu akakudza woBaba.

NGANO DZEVAPOROFITA Kunynya dzevechi moziremu.
MWARI NEMUNHUKADZI - Tichitarisa maonero anoitwa nyika nevanhukadzi apo pano va pakasiyana zvinooneka zvikuru nemaoneroenyika anoitwa nevanhu rume.

MUPIRISITA WEPAMUSORO WEZVOKWADI - KUDIWA KWEMUTAURIRI ANOVIMBWA NAYE UYO ANONGOKWANISA KUPIWA NAMWARI.

MUGWAGWA WEKU EMAUSI - Kana zvichitirwa vemuziremu zvinotarisa chete pakuti Kristu akatambura nekuva.

RUGARE NAMWARI - UCHITAURA NEVECHID HINDU NEAVO VAKAREMEDZWA NEKUSAVA NEUKAMA HWAKANAKA ZVICHIBVA PACHIVI.

MHURI YAMWARI - TAKATARISA PAKURASIKIRWA NEUKAMA NAMWARI NOKUDA KWE CHIVI UYE KUDZOKANISWA KWEUKAMA KANA PAINE KUTENDEUKA, KUREGERERWA KWEZVIVI NE RUPONISO (KUNUNURWA)

KUKOSHA KWEHURUKURO NDEKWEKUTI KUNOBATSIRA MUKUVAKA MUSORO WECHIDZIDZO NEZVOKUITA PAKUDZIDZISA NEMIBVUNZO.

MAITIRO AKASARUDZIKA EKUITA NAWO NGANO DZEMUBHAIBHERI KUTI DZIVE DZINOSHANDA PAZVINANGWA ZVAKASIYANASIYANA MUKUTEVERA VHANGERI - KUVE NECHIMBICHIMBI CHII ICHI?

KUTEVERERA VANGERI NE CHIMBI CHIMBI kutaura ngano

dze Bhaibheri usingamire wakadzironganisa kubva pamavambiro (sekusikwa) kusvika kurungano rwa Jesu. Izvi zvingaitwa muhuwandum hwe nguva hwakasiyana siyana kubva pa awa kusvika kumazuva akati wandei zvichienda nekuti ingano ngani dzino shandiswa uye kune kunyatso teyedzwa kwakawanda zvakadiyi kuno chengetwa murungano. mukuteverera ne chimbichimbi mutauri wengano haafanire kumira kutungamirira chikamu chekudzidzisa icho chine kutaurirana ne mibvunzo. Asi kudoti kubatwa moyo kuno unzwa kubudikidza nengano dzinoramba dzichiitwa kubva pane imwe kuenda kune imwe. Zvinozivikanwa kuti vateereri havanga kwanise kurangarira zvose zvavari kunzwa, asi kuti vanotora zvinovasunda uye nengano ye Bhaibheri zvinobatsira kuti vaone kwainoenda.

ZVEKUTEVERA NE CHIMBI CHIMBI IZVIZVINO BAT SIRA SEI?

CHEKUTANGA, kungashandisa se chiedzo chechido nekugoneka kwekudavira kuevhangeri. Kunofamba nekukurumbidza uye hakupi nguva yekuomesa zvinopikisana chero nengano ipi kuti ikwane makuri. Kana zvaitwa zvakanaka vateereri vanogarodza kuramba vamirira kunyang'e vasinga wirirane nezvavari kunzwa kana kuti kana zvichidenha kutenda kwavo. Kana vateereri vadenhwa ne ngano kana kuva nechido chekuramba vachinzwa, chibva wagadzirira nzira chaiyo ine maitiro chaiyo engano dze muBhaibheri.

CHECHIPIRI, kuteverera ne chimbichimbi kuno batsira kupa chiedza zvinofungidzirwa pamaonerwo enyika apo unenge uchiumba pamwechete ngano dzinoenderana nazvo. Zvinodzivirira kuti umwe asarambe achishandisa mavhiki mazhinji ne mwedzi mizhinji achishanda nemungano kuti aone kana dzichimusvitsa kwaanoenda.

CHE TATU, Kuteverera ne chimbichimbi pazuva kana mumazuva akati wandei kungashandiswe ne vanhu vasingoneki kwenguva pakareba pane chero zvingaitwa.

CHECHINA, Kuteverera kwechimbichimbi kungashandisa kudzinkinura nguva kana makumbirwa kuparadza nguva muruwa nekuda kwekutevera basa reushumiri. Muenzaniso umwechete mukuru ndewe kuita ngano dze muBhaibheri apo makamirira kudya kuti kubikwe kana makumbirwa kuti mumbomira kuti mudye mushure mekuita munamato ne mhuri kana vanhu vemuruwa nguva dzose shandisa mukana kuudza vanhu kuti umwe anogona kuuya nekuzotaura dzimwe ngano dzaka wanda kuti vagodzinzwisisa zvirinani vati mumagariro avo vanoda kunzwa ngano dzichidzokororwa kuti vadekare nekudzinzwia zvirinani.

CHECHI SHANU, Kuteverera kwechimbichimbi kwe testsmene sharu inzira chaiyo yekugarira vanhu kuti vaone Bhaisikopo raJesu. Kana zvirinani kutevera ne chimbichimbi mungano dza ruka muchitevera Bhaisikopo raJesu munzira yengano kuti vagogadzirira kunzwa rungano zvirinani ive kunzwisisa Bhaisikopo zvirinani.

CHECHITANHATU, Kuteverera kwe chimbichimbi muchikamu chekudzidza chakanatso rongedzeka kunga shandisa pamurwere muchipatara kana kugovera muchifamba, kana kushandisa mukushanya kwe mudzimba.

KUSHANDISA MIFANANIDZO YEMUBHAIBHERI APO PAUNENGE UCHIITA NGANO-

VAKURU VANOTI IVO MUFANANIDZO WAKANAKA UNOPFUURA MASHOKO ANE CHURU. UCHI ICHOKWADI CHAICHO. MIFANANIDZO INEMIKANA YAYO YAKANAKA NEIMWE ISINA KUNAKA. ZVIRONGWA ZVAKANAKA ZVE MIFANANIDZO YEKUDZIDZISA BHAIBHERI ZVINGAVA CHISHANDISWA CHIKURU MUKUTAURA NGANO DZE BHAIBHERI NE MUKUKWANISIRA UMWE ANGANGOVA ASINGA GAMUCHIRIKE DZIMWE NGUVA SEMURAIRIDZI KUNZE KWE KUTI MUNHU ANE MIFANANIDZO (UYE TINGATI NERUZIVO RWAKANAKA RWEKUSHANDA NE NGANO).

MIKANA:

Mifananidzo inobatsira kujekesa magadziriro engano, ukama uye ne mamwe mabasa asati ajairika kuvateerereri. (Atari nezvipiriso, tebanekeri, kuzodza, kuroverwa pamuchinjikwa).

Mifananidzo inokosha pa kubatsira mukutarisa zvakare ngano dzambotaurwa sezvo zvinoonekwa nemeso zvichienderana ne ngano nekudenhura yeuchidzo.

Mifananidzo ingabatsira kuchengetedza kufamba zvanakanaka kwe ngano sekutaridza kwadzaitwa ne hurongwa.

Mifananidza inobatsira kufananidzira zvokwadi huru murungano kana pamagumiriro perungano.

Mifananidzo inopa kurudziro (nekutarisa) kumutauri wengano angangova anota kutaura ngano sezvo achitangisa.

Mifanandidzo inoenderana nezviri kuitwa ingaretursa kuvhunduswa mutsika mukupa ngano.

Mifananidzo mizhinji inesimba rema nyukunyuku munezvaiinazvo mune dzimwe tsika - Mwanakomana akarasika patsoka dzababa vake, mudzimai achipukuta tsoka dzaJesu nevhudzi rake.

Mifananidzo, kunanya mifananidzo yemvara, inokosha kuratidzira zvime we zvikamu zve ngano sekuteurwa kweropa muzvibairo zve Testamente Tsaru, uye naKristu pa muchinjikwa.

MIKANA ISINA KUNAKA;

Mitengo nekuvepo.

Kuzivisa mifananidzo kungati kumutauri wengano munhu anofanira kunge aine mifananidzo kutiakwanise kupa ngano (funga usati wawurukira!)

Zvingauyise zvinhu mumifananidza izvo zvisina kunaka mutsika.

urefu hwezvipfeko zvamadzimai, Jesu ne mukadzi we Samaria vari voga patsime, zvichidaro.

Zvingataridzire mumaitiro asiri iwo erungano vanakamana vachivaka ngarava, zvichidaro.

Kana zvikaburitswa nevasiri vanoparatzira evhangeri kungaratidze chimiro chisiri icho chekuchengetedza rubhabatidzo.

Zvinosakara kubva kukushandisa pakarepo nemamiriro ekurongedzera ne checkufambisa chisi icho, zvinoda kugara zvichitsiwa nguva ne nguva.

Mifananidza yavaporofita kazhinji haigamuchirike kuneve chimuziremu chaivo.

Mifananidzo inoenderana nezviri muchidzidzo inokwanisa kurerutsa kubvundusirwa mutsika nekuzivisa kubudikidza nezvipfeko, kudai ne zvavanoita asi zvisiri izvo chaizvo munhoroondo. (Chinhu chinongo manyiswa pakati pekugoneka nekusanyatsokwana mukudzidzisa chinangwa chechidzidzo.)

NGUVA DZOSE EDZA MIFANANIDZO USATI
WAISHANDISA KUSARUDZA KUTI NDEIPI
ISINGAGAMUCHIRIKE UYE KUTI NDEIPI YACHO
ISINGANYATSOPA ZVOKWADI ZVAKANAKA.

Kudzidzisa basa vatauri vengano dzeBhaibheri kunokosha. Ngano dzeBhaibheri pachadzo hwaro hwakanaka hwokudzidzisa zvitevedzwa zvanakanaka zveutungamiriri uye nekupikisana zvitevedzwa zveutungamiriri zvisiri izvo. Kudzidzirangano dzeBhaibheri umwe na umwe achava ne maitiro ake. Zvinotora nguva yakawanda nekushingirira cuti uve mutauri wengano ave ne ruzivo usingangovimba nezvakanyorwa pasi nguva dzose. Zvinokodzerana neushingi. Munhu WEKUTANGA acha handurwa ne ngano ndi WE mutauri wengano. Shoko raMwari harizombofa

rakafanana nezvaraka ngariri kwauri. Uchakanganisa, tose tinoita rangerira, nyange mwana anokwanisa kutaura rungano nokudaro neweo unokwanisa. Ngano dzaunotaura ndedza vakuru nehurukuro dzevakuru uye dzichabatsira vateereri kusarudza kuti vachapedzera upenyu hwavo husingaperi kupi.

Pane vanodzidzisa vatauri vengano dzeBhaibheri vakaita seni avo varipo kupa rubatsiro kana nguva ichiti bhumira nekupa gwara rekubatsira kuumba matauriro engano dzebhaibheri anobatsira. Mwari vakuropafadze pauno TAURA RUNGANO

J. O. Terry, 2 Marine Vista, #20-75 Neptune Court, Republic of Singapore 449026

XI. KUTAURA NGANO DZEBHAIBHERI nava Jackson Day

Ngano dzeBhaibheri dzinosanganisira zvakaitika munhoroondo zvino taurwa muBhaibheri ne mifananidzo yakataurwa naJesu. Ngano ndidzo dzine chikamu chinonyanya kuzivikanwa muBhaibheri. Mumabhuku makumi matatu ne ma pfumbamwe eTestamente Tsaru, makumi matatu ne mana akatakura ngano dze zvakaitika. Mabhuku anotevera eTestamente tsaru kunyanya akatakura zvakaitika munhoroondo dze ngano. Genesisi, Joshua, Vatongi, Rute, Samuel, wekutanga newe chipiri, madzimambo wokutanga neve chipiri, vakoronike vokutanga neve chipiri, Ezira, Nehemia. Esiteri, Danieri, Jona na Hagai. Zvi kamu zvikuru zva Ekisodo, Numeri, Jobu Isaya, Jeremia neEzikieri zvakatakura ngano dze nhoroondo. Mabhuku makumi maviri nemanomwe etesitamente itsva akatakura zvisanganiswa zve ngano, dzidziso, kukudzividzwa, kutaurirana, yambiro nekuporofita. Bhuku rimwe nerimwe retestamente itsva rakatakura ngano. Zvikamu zvikurusa zvema evhangeri a Mateo, Marko, Ruka na Johane zvine nhoroondo yengano. Ra mabasa avapositora rose rakada kupera nerondedzero. Ngano dzeBhaibheri chombo chikuru chaMwari chikuru chekudzidzisa munhu zvokwadi yake.

KUSHANDISA NGANO DZE BHAIBHERI NEAVO
NECHEKARE VATORATIDZA KURAMBA KUDZIDZISWA
KWEBHAIBHERI

Ngano ndidzo dzakanyanya kunaka pakusvikira kuti ugadziridze maonero e avo nechekare vanoratidza kuramba kudzidzisa kweBhaibheri. Kutaurwa kwengano dze muBhaibheri kungawanisa kuteerera nevanhu vemapoka avo vanorwisana nekunangana nekusanganidza ne zvokwadi ye vhangeri. Mwana anonzi Billy angakundikana kumedza pirisi, zvisinei nekuti mai vake vaedza, harikwa nise kudzika. Kuvhundutsira kwe kurova kana vimbiso yezvihwitsi hazvina kupa mutsauko, pirisi nguva dzose rinopedzisira rava pamucheto porurimi. Mai vake vopedzisira vawana maitiro anoshanda. Vocheka muchero mudikidiki vovuhura, vopfekera pirisi imomo vopa Billy. Akakwanisa kumedza muchero mudikidiki ne pirisi rakavigwa mariri, asi haana kunge akwanisa kumedza pirisi roga, nyange zvazvo ririroga riava riridiki zvakanyanya. Ngano dze Bhaibheri michero yakanyanya kunaka kuptitra zvokwadi iyo yakaoma kumedza. Kungosvikira chete kungapa kukundikana, rungano runova muchero unotakura zvokwadi iyo inorema kumedza.

Ngano dze Bhaibheri dzino batsira kuwana vateereri avo vari pakati peavo vasina chido muevhangeri. Vamwe havana chido chekunzwva vhangeri nokuda kwekusiyana kwefungwa dzavo nevhangeri, kwete kuti varwisana naro. Vanotsvaka kuvaraaidzwa, asi havana chido neshoko raMwari. Umwe angada kuvarvaraaidza nengano dzeBhaibheri kuitira kuvaunza kuti vauye kuzonzwa shoko raMwari. Rungano rwe Bhaibheri runobvarwava muchero unionaka kwavari. Pavanomedza rungano, zvokwadi yeBhaibheri ingashandura muteereri uyo angouya kuzovaraaidzwa chete.

SHANDISA NGANO DZEBHAIBHERI MUKUTEVERERA
KUTAURWA KWENGANO, MUKUTEVERANA KWADZO
KANA KUTI RUNGANO RURI ROGA.

MUKUTEERERA KUTAURWA KWENGANO

Imwe yenzira dzakanaka dzekudzidzisa zvokwadi tsvene ndeyekuteverera hurongwa hwe nhoroondo. Mwari vakabudirira kuratidza magwaro mukati mechimiro che nhoroondo. Bhaibheri rine nhoroondo yakarongwa yakatevedzaniswa icha buritswa nekujekeswa kukuru kana ichisoitswa kuvanhu zvichitevera kurongwa kwayo munhorondo yaGenesisi kusvi ka zvakazarurwa. Kuteverera kwekutura ngano kunotangisa nekusikwa kwezvinhu zvose muna Genesisi, kworamba kuchienderera mberi nemuTestamente Tsaru,

nekutura nezve upenyu, rufu, kumuka nekukwidzwa kwaJesu kwoenderera ne muBhuku ra mabasa nekuronga tsamba muhurongwa hwadzo hwokutevedzanisa mukati ma mabasa, nokupedzisa ne ngano dzinodyidzana nenguva dzokupedzisira.

KUTEVERERA KWEKUTAURA NGANO kunoshanda chose mukuhangera kune avo vane ruzivo rushoma rweBhaibheri. Rondedzera dzimwe ngano dze testamente Tsaru dzaunga tsaura idzo dzinosimbisa chimiro chaMwari uye neupenyu hwe chivi hwemunhu. Zvino chibva wapa ngano dzetestamente itsva kubva kumavhangeri pamusoro pehupenyu hwa Jesu, vanhu vakamutevera, kuroverwa kwake nekumuka, pedzisa ne ngano dzinobva kuna mabasa pamusoro peavo vakatendeuka.

KUTEVERERA KUTAURA RUNGANO KWAKASIYANA-SIYANA hurongwa hweboka rungano dzinofanira kutaurwa nekuramba dzichingotaurwa kuboka rimwe-chete revateereri muzvikonzero zvakasiyana siyana. Chinhu chinoramba chichitenderera mukuti kumwe kurondedzera kunoramba kuchidzokororwa zvinodarika kamwechete. Kutenderera kwekutura rungano rogo roga kune chinangwa chakasiyana nezvimwe. Ngano dzakasimbisa mukuteverera kumwe ne kumwe kunosarudzwa kuti kusanganidzane nezvinoshaikwa neva teereri avo vane chimiro chemweya yavo chinovaisa pamwechete nekuteverera kwekutura

ngano kwakawanda wanda kunoburitsa kumwe kuteverera kwakawanda. Ndinosimbisa zvitatu kutaura ngano kweuvhangeri mukuteverera, kuteverera kwekutura ngano mukuvaka vadzidzi uye nekuteverera mukutura ngano mukurongedzera vatungamiriri. Kuteverera kwe kutaura ngano kwakawanda wanda hurongwa hwacho hunogaro shandisa murudzi rurikugadzirira kuva ne ruzivo kana vanhu ve mapoka ayo anorwisana ne chiKristu. Zvakadarozvazvo. Pane zvime zvinogoneka mukuteverera kwekutura ngano dzakawanda wanda.

KUTEVERERA KWEKUTAURA NGANO KURI ROGA Kunopa kamwechete boka rengano dzeBhaibheri muhurongwa hwekutevedzaniswa. Nerungano rumwe, zvokwadi inosimbisa izvi zvichibatana nezvinoshaikwane va teereri. Kuteverera kuri koga kwekutura ngano kunoshanda kana uchivhangera nekudzidzisa vanhu vemampoka avo vane mutauro wakanyorwa uye vane ruzivo pane zve chiKristu.

MUKUTEVEDZANISWA KWEZVIDZIDZO KANA MHARIDZO

Pane mikana yakawanda kushandisa ngano dzeBhaibheri mukutevedzanisa uku.

se muenzaniso:

- vanezvekuita zvikuru muna Genesisi;
- minana muTestamente Tsaru;
- vaporofita vane mukurumbira
- mifananidza yaJesu
- minana yaJesu
- vanhu vakatura yoga naJesu
- vanhu vakarumbidzwa naJesu
- zvinhu zvakaitika muupenyuu hwekerere
- zvinhu zvakaitika muupenyu hwa Pauro

SERUNGANO RURIROGA

Kutura ngano kurikoga kunodzivirira rondonedzero ingapiwa kuboka revanhu pachinguva chakasarudzika. Kutura ngano kurikoga kunotaura rondonedzero yeBhaibheri iyo isiri chikamu chekutaura ngano dzokuteverera kana dzinotevedzana; konomira koga.

Kutura ngano kuri koga kunokwanisa kutora mukana wemamiriro ezvinhu akaita seye: rufu, muchato, kukokwa kwekushanyira unorwara, kupemberera zuva rekuzvarwa, mhemberero yekucherekeda chiitiko. Taura rungano rumwe kana mbiri idzo dzinopindirana nezvirikuitika.
semuenzaniso:

Mufundisi wechidiki akakumbirwa kuti ataure parufu rwemudzimai aive akura. Akatura rungano rwapetirosi: Achimutsa dorkasi kuvakafa akati: "Apo madzimai chirikadzi vakaratidza Petirosi nhumbi dzaise dzaitwa naDorkasi; tiri pano kurangarira zvakaitwa na Amai Bradford. Petirosi akadzosera Dorkasi upenyu isu tinonyaradzwa mukurwadiwa kwedu nokuti rutendo rwa Amai Bradford muna Jesu kuchaita kuti vamuke kuvakafa vagofara muupenyu hutsva."

Rungano ruriroga rweBhaibheri runogona kushandiswa kuitira kупедза дамбадзико remuvhunzo wamanganwa nawo kana zvinoshaikwa mumweya.

Semuenzaniso:

-muteereri anotenda kuti mbava haiponeswe. Mutauri wengano angashandisa ngano dzembavha ya kaponeswa iri pamuchinjikwa kana yekutendeuka kwa sauro kutsanagura kuti Jesu vakauya kuzotsvaka nekuponesa kana mbavha.

-mutendi mutsva odzokera mukunwa obva adhakwa. Nhengo dzekereke hadzidi kupa akadzokera sure umwe mukana rungano rwa Jesu achitarisana nekurambwa na Petirosi runga shandiswa.

TINGAONA ZVAKADZAMA SEI NGANO YEBHAIBHERI

Usati wanyatso kuva mutauri wengano chaiye, kana mudzidzisi-muparidzi anoshandisa kutaura ngano, munhu anofanira kutanga ave ano dzidza zvakadzama ngano. Nhano dzinotevera dzinotsana ngura kuti ungadzidza sei zvakadzama ngano yemuBhaibheri. Verenga, verenga zvakare uye verenga rungano uchingo dzokorora. Verenga chitsvauko chemuBhaibheri icho chine rungano rweBhaiBheri rwakasarudzwa kakawanda. Zvinobatsira kuti uverenge chitsvauko chimwechete, uchishandisa dzimwe dudziro dze Bhaibheri.

WONA CHIMIRO CHE RUNGANO

RUNGANO RWAKADARO SEDZIMWE RUNOBATANA NECHIMIRO CHINOTEVERA:

-Kutevedzanisa kuripo uko dambudziko kana zvinoshaikwa zvakavakwa Pakuri, zvakaitwa kana kuzivikanwa.

-Zvakaitika zvinotevedza izvo zvinoumbwa nerungano zvichienderana nemhando yedambudziko yarwo, kurwisana ne zvingaedza kupiwa nekukasira kune zvingasungwe.

-Zvitevedzwa zvepamusorosoro apo panowanikwa tichisvika pane zvinobuda murungano.

NHANHO DZEKUZIVA NADZO CHIMIRO CHERUNGANO

I. TARIRA ZVINOWANIWA MURUNGANO RWE BHAIBHERI

ZVINOWANIWA ZVINECHOKUITA NEZVINO WANIKWA MURUNGANO:

Ndiani akatura rungano, zvanga zvakamira sei munhoroondo yerungano, uye zviizvaitevedzanisa zvakatora nzvimbo izvi zvisati zvaitika izvo zvakave nechokuita nekududzirwa kwazvo. Tarisa kuti panotaurwa pamusoro pei (Chikamu cheBhaibheri icho chiri pekutanga kana sure kwechikamu chine rungano) nezve zvinongoitika munhoroondo uye chinangwa cheRungano.

2. SARUDZA MUNHU KANA VANHU VANEZVOKUITA ZVEPAMUSORO

Ziva munhu kana vanhu vepamusorosoro murungano, sarudza kuti ndiani angatora chinzhimbo chepamusoro mukuita rungano. Vamwe vatauriri vanowanzova nemutambi mumwe chete, mune vamwe vanodarika mumwechete vanobudikira.

3. SARUDZA NZVIMBO YAKAKOSHA

Ona nzvimbo yepamusoro apo pakaitikira zvinhu, munekumwe kudzdzira zvinokosha kuziva nzvimbo yakaitikira zvinhu kana uchida kuti rungano runyatso kunzwikwa. Mune vamwe hazvisi izvo.

4. SARUDZA ZVAKAKOSHA ZVINODZOKORORWA

Mashoko, hurukuro, zvokwadi kana mazano anogaro batanidza zviitiko mungano dze muBhaibheri pamwechete izvo zvino dzokororwa dzimwe nguva sezvazviri kana kuti nekusiyana siyana kushoma. Kudzokorora kunoitwa mungano dzeBhaibheri nechikonzero chekusimbisa zvokwadi, kuvaka magumisiro epamusoro kana kuratidza manyukunyuku akasimba. Sezvo kudzokorora kuchiitwa nechikonzero, zvinokosha kuona kana paine kudzokorora.

Semuenzaniso: Murungano rwaJosefa mumba mapotifaro, pane kudzokorora kwezvokwadi:

Jehova akanga ana Josefa (Gen. 39:2,21,23).

Jeseefa aive mutariri wezvose mumba mapotifar (Gen. 39:4,6,8,9,).

Mudzimai wapotifaro akati kwaari vata neni.(Gn. 39:7, 10, 12).

5. SARUDZA ZVIMIROZVINO KOSHA ZVINOSIMBISWA MURUNGANO

Ngano dzinosimbisa zvimo nemanyukunyuku. Rungano rungasimbise chimiro chiri icho kana chisiri icho. Kungosiya, kusavanechokwadi, kurwisa, kuvhunduka, kubvunda, kusuwa, kurwadziwa, rudo, rufaro, kushamisika nekushaya chikonzero ndezvimiwe zve zvimo zvinosimbiswa mungano, mutauri wengano

anofanira kusimbisa zvimo zvimechete seivo zvinosimbiswa muBhaibheri. Anofanira kubatsira vateereri vake kuti vanzwe manyukunyuku mamwe chete se ayo akasimbiswa murungano rweBhaibheri.

6. SARUDZA DAMBUDZIKO CHAIRO

Ngano dzinovamba ne dambudzikoko kana chinshaikwa chinonyatsoonekwa muzviitiko zvinotevedzaniswa kusvikira zvepamusorosoro zvasvikirwa. Zviitwa zvekutanga zvengano dzeBhaibheri kazhinji kunovamba kana kuratidza dambudzikoko iro rino vandiro rinokosha pakunzwisisa rungano. Muenzaniso wematambudzikoko anowanikwa mungano dzeBhaibheri: vavengi, vanopikisa, kurwisana, kudzvinyirira, kupesana, njodzi, chinshaikwa chisina kuonekwa kuti munhu abatsirwe, anodarika mumwechete kana achitsvaga donzvo iroringawanikwe chete neumwe, uye kuda kwaMwari kuchipikisana nezvido zvemunhu. Munhu anofanira kusarudza nekuona dambudzikoko guru kana chinshaikwa chinopiwa kumavambo erungano.

7. ZIVA KUDYIDZANA KWEZVIITO SEKUTEVEDZANISWA KWAZVO

Ngano dzemuBhaibheri dzakarongwa muzviitiko zvinotevedzana. Mu nhu anofanira kuona zviitiko zvinotevedzana kubva kumavambo kusvika kumagumo kwerungano. Ngano dzinovamba nedambudzikoko kana chinshaikwa chinonyatsoonekwa muzviitiko zvinotevedzaniswa kusvikira zvepamusorosoro zva svikirwa. Rungano runokura nemhando yedambudzikoko, kurwisana nezvimiwe zvinoedzwa zvichisiirwa panzira muzvisungo kusvikira pane zvinobuda pekupedzisira. Chiiitiko chogachoga chinoomesa dambudzikoko kana kuedza kogakga mukuwana chingatvsangwa chiiitiko mukati merungano. Dzimwe ngano dzakaoma dziine kukamurwa kamurwa kwakatakura zvinzhimbo mukati mezvinzhimbo. Kunekumonyorotswa kwakawanda nekudzoka kwechinhimbo cherungano rwakanyany kuoma. Kutsaukaniswa kukuru koga koga chinzhimbo hurongwa, kushanduka kwezviitwa

kana zvinoitwa zvitsva, muchiitiko chiri murungano. Tarisa kudyidzana kwezviitiko nemuhurongwa hwatsanangurwa.

Mushure mekuona nekusaraudza dambudzik guru, tarisisa kutevedzaniswa kwezviitiko kusvikira rungano rwasvika pamagumisiro epamusorosoro.

8. ONA PANOGUMIRA RUNGANO

Ngano dzinovamba ne dambudzik kana chinoshaiwa chinonyatsoonekwa muzvitiko zvinotevedzaniswa kusvikira zve pamusorosoro zvasvikirwa. Pane kubatana pakati pedambudzik guru rapiwa murungano mukutangisa kwarwo uye neparuno gumira. Pane nhando yematabudzik, kurwisana, nezvimwe zvinoedzwa zvichisiirwa panzira mukuita zvisungo kusvikira pane zvinobuda pakupedzisira, zvingasuwisa kana kufadza. Dzimwe ngano dzinopera namagunisiro akanaka, dzimwe akaipa. Ona kuti chii chakaitika sekubuda pachimiro chekutsvaka kупедза dambudzik kana kupa kugutsikana pane chinoshaiwa icho changa chiri hwaro hwe rungano.

ONA ZVIDZIDZO ZVINOSIMBISWA NERUNGANO

Ona zvidzidzo zvinokosha kana zvokwadi inodzidziswa nerungano ugozvinyora pasi.

Tsvaka zvidzidzo zvinozivikanwa. Zama kuburitsa zvidzidzo zvose zvinodzidziswa nerungano.

Isa mutsetse pasi kana dzimwe nguva ungaisa mucheerechedzo pazvidzidzo izvo zvinonyanya kukosha pakutura ne mudzidzi mumwechete kana vateereri, umwe angawana zvidzidzo zvakawanda zvinokosha murungano rwupi zvarwo rweBhaibheri. Hazvigone kuti ushandise zvose mumharidzo imwechete kana chidzidzo cheBhaibheri chimwechete. Tsaura nekuisa mucherekedzo izvo zvingashandiswa.

MUENZANISO
RWEBHAIBHERI

RUNGANO

RUNGANO: Kuyedzwa kwa Josefa
MAGWARO: GN. 39:1-23
CHIMIRO:
ZVIRIMURUNGANO:

Madzikoma aJosefa akamutengesa kune vanotenga nekutengesa nhapwa (Gn. 37). Josefa akaendeswa Egipita uko akanotengeswa kuna Potifari, mukuru wemuEgipita uyo aive mukuru wevanochengetedza Farao. (Gn. 37:1)

ANONYANYA KUZIVIKANWA MURUNGANO: Josefa
NZVIMBO HURU: Egipita, musha waPotifar
ZVIKURU ZVINORAMBA ZVICHIDZOKORORWA:

- "Jehova akanga ana Josefa" (Gn. 39:2,3,21,23).
- Potifa akaisa Josefa kuti ave mukuru wezvinhu zvose zvaaiive nazvo (39:4,5,6,na8)
- Mudzimai wapotifa akati kunaJosefa vataneni (39:7,10,12).
- Mudzimai waPotifa akapaJosefa mhosva yekuedza kuti avate naye kunevamwe vashandi (39:14-15) nekuna tenzi wake (Gn. 39:17-18).

ZVIMIRO ZVIKURU

- Tariro mumhute yekusagadzikana inosimbisia:
Josefa, nhapwa, akava maropafadzo (Gn . 39:1-5)
Josefa anoedzwa nekudzivirira (Gn. 39:9)
Josefa akapiwa mhosva yaasina asi anova ne muFaromutorongo (39:14-23) Mudzimai waPotifar
akachiva Josefa kuti aende naye pa bonde. Gn. 39:7-11)
Josefa akaramba muedzo weupombwe. (Gn. 39:8-12)
Potifa akashatirwa zvikuru apo paakanza kupa kwemudzimai wake mhosva kuna Josefa. (Gn. 39:19)

DAMBUDZIKO GURU: Mudzimai waPotifaro anokumbira Josefa kuti aende naye pa Bonde

KUDYIDZANA KWEZVIITWA MUHURONGWA
HWEKUTEVEDZANISWA KWAHWO:

Josefa akaendeswa Egipita akanotengwa na Potifa (39:9)

Jehova akanga aina Josefa (39:2)

Josefa akazivikanwa na Potifaro akava mutariri wezvose zvaaiwa nazvo (39:4-6).

Josefa aive akanaka pachiso, mudzimai watenzi wake akamukumbira Josefa, "Uya tiende paBonde!" (39:7)

Josefa akaramba: "Tenzi wangu akaisa zvinhu zvose zvirimumba muno mumaoko angu.

Zvinhu zvose zvavanazvo zviri mumaoko angu. Tenzi wangu haana chaakandidzisa kubata kunze kwenyu, nokuti muri mudzimai wake. Ndangaita sei chinhu chakaipa kudai kuti nditadzire Mwari?"

-Akatura naJosefa zuva nezuva, asi akaramba kuenda naye pabonde kana kuda kuva naye (39:10)

-rimwe zuva Josefa ari oga mumba anaye, akamubata nguovo yake, akasiya nguovo mumaoko ake akatiza (39:11-12)

-mudzimai akashevedza vashandi vake vemumba akati:

"Muhebhero uyu akauya muno kuzovata nenii, kuti ndaridza mhere kuti ndibatsirwe, asiya nguovo yake parutivi rwangu akabuda mumba achitiza" (39:13-19).

Potifa paakadzoka pamba akamuudza, "Nhapwa iyo yechihebhero yawakaunza pano yakauya kuti andidadire. Pandaridza mhere kuti ndibatsirwe, asiya nguovo yake akabuda mumba achitiza." (39:17-18).

-Potifa akashatirwa zvikuru akaisa Josefa mujeri nevasungwa vamambo (39:19-20).

-Mutoronga, Jehova aive neJosefa (39:21).

ZVEPAMUSORO:

JOSEFA AKAISWA MUTORONGO ASI MWARI AKANGA
AINAYE (39:20-21)

ZVIDZIDZO ZVINODZIDZISWA NERUNGANO

1. Uyo anoshandira Mwari anokwanisa kutambudzika asina mhosva. Josefa akatengeswa muunhapwa (39:1) musure akazoiswa mujeri nekuda kwekupomerwa (39:20).
2. Mwari nguva dzose ari pedyo neavo vakatendeka kwaari. Mwari vaiva naJosefa (39:2,21,23 - Mapisaarema 46:1-2)
3. Kana avo vasingatendi kuna Mwari vakaziva kuti Mwari ari kuropafadza muranda wavo, muranda iyeye arikupa uchapupu hwakanaka. Potifa akazviona kuti Mwari aiva naJosefa (39:3).
4. Avo vasingashandire Mwari vanokwanisa kuropafadza nekuda kweukama hwavo nemutendi kuna Mwari. Jehova vakaropafadza potifa nekuda kwaJosefa (39:5)
5. Uyo anoshandira Mwari aripo kusangana ne miyedzo yakasimba, mukomana Josefa ane makore gumi ne manomwe ekuberekwa akaedzwa kuti avate ne mudzimai watenzi wake. (39:7, 10-12).
6. Munhu angavabofu kuzvinhu zvinokosha zveupenyu . Mudzimai waPotifa wakava bofu kuzvinhu zvinokosha mukurara mamumusha. (39:7)
7. Kutenda kuna Mwari kunopa munhu kuti ave nechikonzero chekudzivisa miyedzo. Kutenda kwaJosefa kuna Mwari kwakamupa kubaiwa pamoyo kuti kupandukira tenzi wake chingava chivi. (39:9).
8. Chinhu chakaipa chinoitirwa umwe munhu chivi kuna Mwari. Josefa akaziva kuti kupandukira tenzi wake kunova chitadzo kuna Mwari. (39:9)
9. Uyo anoyedza vamwe kuti vatadze anopakuti munhu abatwe nemiyedzo yavanodzivisa. Mudzimai waPotifa akaedza Josefa kuti

avate naye, ndokubva atsvaga kumutsiva apo akaona kuti aramba (39:13-19).

10. Munhu anokurirwa nemiyidzo anopa mhoswa kuna vamwe. Mudzimai waPotifa haana kuzvitorera mhosva yake yekuedza kuderedza nekushandisa nguva yake yaakasiya apo akaidza kumupomera mhosva (39:13-14).

11. Varanda vaMwari vanogara munyika yeuori uye vangatambudzwa nokuda kwekuita kwavo zvakakanaka. Josefa paakaramba muyedzo wechivi cheupombwe, akapomerwa mhosva akatoiswa mujeri. (39:20).

12. Mwari varipo pamuranda wavo anotambudzwa pasina mhaka. Mwari vaiva naJosefa (39:2 -5,23).

MASVITSIRO EMASHOKO TICHISHANDISA NGANO DZEBHAIBHERI

Nzira dzakasiyana siyana dzingashandisa kusvitsa ngano dzeBhaibheri. Mune dzimwe nzvimbo rungano runotaurwa zvongova saizvozvo; mune dzimwe nzvimbo rungano runopinzwu sechombo chekushandisa pakudzidzisa kana kuparidza. Zvino tevera zvinotsanangura zvimwe zvezvitevedzwa zvemaitiro akashandisa.

KUTAURA RUNGANO

Masvikiriro chaiwo ekutura ngano anotaura ngano dzeBhaibheri, wakatendeka pazvokwadizveBhaibheri. Kana rungano rwapera, mutauri wengano apedza. Mutauri wengano anodzivirira kanganisa ingava zvokwadi ipi yakanyorwa muBhaibheri, zvakadzro anotora basa rekushandisa mashoko ake, uye muchidimbu otsanangura zvokwadi zvingazivikanwi nevateereri vake. Maitiro aya kazhinji anotaura rondedzero muhurongwa hwa katevedzaniswa, nekutura rungano rumwe kana ngano dzakawanda

nguva imwechete. Matauriro engano mapfupi engano dze Bhaibheri anozivikanwa chose nevatauri vengano vanotevera hurongwa hwekutevedzanisa, kutangisa nekusika muna Genesissi, zvichienderera nyange zvazvo zvichisanangura ngano dzemutesitamente Tsaru, vobva vataura ngano pamusoro pekuvarwa, kurarama, kufa, nekumuka nekukwidzwa kudenga kwaJesu, nekupedzisa nengano dzinobva mubhukura mabasa. Mutauri wengano anotevedza kurongeka kwenhoroonda uye nekutsvaka kuchengetedza rungano rumwe nerumwe sekunyorwa kwarakaita muBhaibheri.

Kana dzichishandisa munguva yeshumirose mharidzo, mharidzo inotangira panotangira ngano yoperera panoperera ngano. Mharidzo kutaura rungano rweBhaibheri!

MATAURIRO ENGANO EKUTAURIRANA

Murondedzeri anoshandisa kutaura ngano nekutaurirana anotaura ngano, vobva vakurukura ngano idzodzo nevateereri vake. Mutauri wengano angabvunze mibvunzo mishoma nekukurudzira vateereri vake kuti vakurukure rungano, asi hurukuro yakazaruka uye inotenderwa kutora gwara iro vateereri vanoda kutevera. Kutaura ngano nekutaurirana kunoshandisa zvikuru nemamishinari vanoshumira mundudzi dzavanhu vasina mutauro unonyorwa vane kuziva kushoma kana kusatova ne ruzivo rwedzidziso dzeBhaibheri. Zvakare, maitiro anobata chose ekuti uwane ruzhinji pakati pemapoka evanhu avo vano mukira chiKristu. Mutauri wengano anokwanisa kuti mushure menguva yakati kuti otaura rungano rweBhaibheri pavhiki, kana angataura ngano dzeBhaibheri panhano imwechete, otora maawa akati wandei kana mazuva. Musure mekunge ngano dzataurwa, vateereri vanodzikurukura.

KUTAURA NGANO KUNE KUDZIDZISA KUNOGONA KUSHEEDZWA KUTI KUDZIDZISA KWEKURONDEDZERA. MUDZIDZISI ANORONDEDZERA RUNGANO OBVA

ADZIDZISA ZVOKWADI INOTORWA MURUNGANO. MURUNGANO NDIMO MUNOBVA HURONGWA HWECHIDZIDZO. RONDEDZERO YEBHAIBHERI CHINHU CHIKURU ASI INOUMBWA NEKUSIMBISA KWEKUDZIDZISA. NDINOSIMBISA MAITIRO MAVIRI ANOKOSHA AYO angashandiswe nekudzidzisa kwekurondedzera.

Mukudzidzisa kwekurondedzera ne mibvunzo, mudzidzisi anotaura ngano dze Bhaibheri obva abvunza mibvunzo yakarongwa kubatsira vateereri kuti vawane zvokwadi kubva murondedzero. Mutauri wengano haatsananguri rungano kana kutsanangura zvokwadi yaawana murungano. Anobvunza mibvunzo iyo inotungamirira vateereri kuzviwanira zvokwadi yeBhaibheri.

Pane musiyano pakati pe matauriro engano nekutaurirana ne kudzidzisa kwekurondedzera ne mibvunzo. Kana uchishandisa matauriro engano nekutaurirana, kukurukura kwakazaruka vatereri vanogona kutora kukurukura mugwara ripi zvaro ravanoda. Uyo anoshandisa kudzidzisa kwekurondedzera ne mibvunzo anosarudza zvokwadi inoratidzwa murungano nekuvunza mibvunzo yekubatsira vadzidzi kuti vaone zvidzidzo izvo pachavo. Anotungamirira hurukuro dla kanangana nezvidzidzo izvozvo zvavanoda kukurukura.

Uyo anoshandisa kudzidzisa kwekurondedzera nehurongwa hwezvidzidzo anosarudza zvidzidzo zvinowanikwa murungano, anoronga zvidzidzo zvakasarudzwa, ozvitsanangura, otungamirira hurukuro nekubvunza mibvunzo pamusoro perondedzero nechidzidzo chasarudzwa.

KUTAURA NGANO NEKUPARIDZA (KUPARIDZA KWEKURONDEDZERA)

Kutura ngano kunokwanisa kubatanidzwa ne kuparidza. Kutora ngano nekuparidza kunokwanisa kudaizdza kunzi kuparidza

kwekurondedzera. Mutauri wengano anotaura ngano obva ashanda rungano sehwaro hwekuparidza. Parungano ndipo panobva mharidzo. Kurondedzera Bhaibheri ndicho chinhu chikuru asi kuno umbwa nemharidzo nekuita, ndinosimbisa maitiro maviri anokosha ayo angashandiswe mukuparidza kwekurondedzera.

Mutauri wengano muparidzi uyo anoshandisa kutaura ngano nekuparidza mushuremekutaura rungano, anotaura rungano rweBhaibheri apo panobva mharidzo yake obva oburitsa zvidzidzo zvinowanikwa murungano sezvitevedzwa zve mharidzo yake. Kupiwa kwemharidzo kunombomira kusvikira mushuremekumbotaura rungano.

Mutauri wengano muparidzi anoshandisa kutaura ngano nekuparidza zvakarongedzwa anorondedzera rungano rweBhaibheri; kana achinge asvika pazviitiko zvinokomborera chidzidzo, anomira kutaura ngano, oisa chidzidzo chake ochikudziridza sechitezvedzwa chemharidzo. mushure anoenderera mberi nekutaura ngano kusvikira asvika pane chimwe chiitiko icho chinoroparadza chidzidzo chaanoda kukudziridza. Anoenderera mberi achirondedzera nekuisa zvidzidzo zvakashandurwa kuva zvitevedzwa zve mharidza kusvikira rungano rwapera.

MAGUMO

Ngano dzeBhaibheri dzinodudzira shoko raMwari. Zvirinyore kudzidza nekududzira zvakanaka rungano rweBhaibheri panekududzira chitsauko che dzidziso se tsamba dla Pauro. Mharidzo yakanyanya kunyorova kana chidzidzo cheBhaibheri chakare ruka kugadzirira ndechinenge chine rungano rweBhaibheri sepanobva mharidzo kana chidzidzo. Pane njodzi shoma pamutungamiriri mutsa kuti adudzire nepasiri ipo Bhaibheri nekuwira mukukoniwa kana ashanda ngano dzeBhaibheri. Munhu wose anoda ngano. Nyangwe zvodini zvazvo vateereri kana vadzidzi vachateerera, shoko raMwari richasvitswa nekunzwisiswa, neupenyu huchashandurwa.

Mutauri wengano anogona kuvimba ne ngano dzemuBhaibheri kuti dzino muBuritsira zvibereko kupfuura zvaanenge akatarisira.

Munhu haangakwanise kufembera zvinobuda murungano rwunenge rwanyatsotaurwa, asi mutauri wengano anofanira kutarisira zvinobuda kutizvimushamise ne muFar. Ngano yeBhaibheri inofananidza kumhodzi ye mifananidzo yalesu iyo yaka zvikurira mumakuriro ayo ndokubereka michero kuto pfuura yaitarisirwa. Rungano runonyatsotaurwa runobereka zvibereko zvine rungano! Taura Rungano! Dzidzisa Rungano! Paridza Rungano!

MUFUNDISI JACKSON DAY INYANZVI INOZIVIKANWA ZVIKURU MUKUTAURA NGANO DZEBHAIBHERI. IVO NE MUDZIMAI WAVO, VA DHORISI,, MAMISHINARI MUBRAZIL UYE VAKAUMBA ZVIDZIDZO ZVAKAWANDA ZVEKUTAURA NGANO. UNOKWANISA KUVAWANA PAKERO INOTEVERA: Jackson Day, IMB/SBC Box 6767, Richmond, VA 23230, USA.

XII. MUUVAMBI WE BASA NE NHANHO DZE MAITIRO EMUVHANGERI WEKUVAMBA BASA

Zvinonyanya kukosha kuti muvambi we basa ogaoga anyatso kunzwisisa nhanho dzemaitiro emuvhangeri wekuvamba basa. Ngatimbonyatso tarisai nhanho idzi. Bhuku rino richatsanangura nhanho imwe neimwe iri yoga.

KUKOSHA: ZVINONYANYA KUKOSHA KUTIUNZWISISE NEZVEZVIDZIDZO ZVAKASHANDISWA MUHURONGWA HUNO NEZVINODYIDZANA NAHWO ZVAKASHANDISWA MUBHUKU REKUDZIDZISA BASA RINO KUTEVERERA KUNEUVANGERI KWOSE KWAKANAKA NEZVIDZIDZO ZVEKUVAKA VADZIDZI ZVICHASHANDA. MUNHU ANOPA EVHANGERI NEKUITA BASA REKUTEVERA VAKATENDEUKA ANONYANYA KUKOSHA KUDARIKA ZVEKUSHANDISA.

Ushumiri uhwu pahwakavambwa muBrazil, zvidzidzo zvinotevera zvakashandiswa:

*Chipepa chevhangeri: ungava neupenyu husingaperi sei. Chakanyorwa nava wade Akins

*Zvidzidzo zveBhaibheri zvokuvhangera zvinokosha: zvidzidzo zveBhaiheri zvevhanageri yaJohane. Zvakanyorwa nava Waylon Moore.

*Zvidzidzo zvekuvhangera zvakare ruswa: upenyu hutsva. Zvakanyorwa nava Wade Akins. Zvevanhu Vasingagoni kunyatso verenga. Zvidzidzo izvi zvinotaura zvimechete sezvinowanikwa muchipepa chevhangeri chiri pamusoro, asi chakakamurwa muzvidzidzo zvinomwe.

*Zvipepazve kutevera vakanendeuka nekukasika: zvokwadi nhanhatu yevatendi vatsva. Zvakanyorwa na Wade Akins. Izvi zvingaitwa muma awa makumi mana nemasere kubva pakutendeuka kwemunhu.

*Zvidzidzo zveBhaibheri zvekutevera vakanendeuka: unofanira kusarudza chidzidzo chekutevera vakanendeuka izvo zvichatendera mutendi mutsva kuti adzidze dzidziso dzechikristu dzinokosha dzakadai se ruombeko, chegumi, kukura kwechiKristu zvichidaro. Zvidzidzo zvakadai izvi zvinoshandiswa kutsigira nekukurudzira vatendi vatsva kukura munaKristu.

Pakudzidza kwako uchienda nebhuku rino uchaona zvinodyidzana nezvidzidzo. Zvakadaro zvazvo ungashandise zvime zvidzidzo kana uchida. Nokuda kwe chikonzero chekudzidzisa kuno tinodyidzanisa izvi nechipepa che vhangeri chinoti ungawana upenyu hutsva sei. Mimwe miyenzaniso yezvidzidzo zve mhando imwechete ndeiyoye mitemo mina yemweya; chakanyorwa neve Campus Crusade for Christ; uye ne chakanzi nhanho dzekuwana rugare naMwari, chakanyorwa navaBilly Graham. Ungashandise chipepa che vhangeri chaunoda nguva dzose paunoona chiratidzo chokuti ndichipi chapiwa muBhuku rino. Chitevedzwa chimwechete chinogona kushandiswa pachidzidzo chipi zvacho chakanyorwa pamusoro.

KUSHANDA MUMAITIRO EKUVHANGERERA KWEKUVAMBA BASA:

1. DZIDZA NEZVE GUTA IRO RAURI KURONGA KUSHANDA. TORA NZVIMBO YAUNODA KUTANGA BOKA REKUSANGANA NARO OBVA WATANGISA KUTAURA NAVO.
2. VAMBA ZVIDZIDZO zvebhaibheri mudzimba uchishandisa zvidzidzo zveBhaibheri zve vhangeri yaJohane zvinotevedzana. Zvakanyorwa nava Waylon Moore kana zvinotevedzana zveupenyu hutsva. Zvakanyorwa nava Thomas Wade Akins. Haumanikidzwe kushandisa zvinhu zviviri izvi chete, shandisa chero chidzidzo chekuvhangera cheBhaibheri chaunoda. Yeuka kushandisa imwe nzira yamashandisiro.
3. Dzidzisa maKristu matsva zvokwadi nhanhatu yevatendi vatsva. Yakanyorwa nava Pr. Thomas Wade Akins. Kana zvimeo zvidzidzo zvakagadzirwa kutevera vakatendeuka neukasira, shandisa nzira yemamwe mashandiro. Kudzidza uku kunofanira kuitwa mumaawa makumi mana ne masere kubva patendeukira munhu.
4. Tangisa nguva yekushumira.
5. Tangisa mapoka evadzidzi uchishandisa zvidzidzo zvekutevera vakatendeuka. Rangarira nguva dzose kushandisa mamwe maitiro.
6. Ombeka vatendi vatsva.
7. Dzidzisa basa vatungamiriri veipapo uchishandisa kuvaka vadzidzi kwevatungamiriri venvzimbo zvakanyorwa nava Waylon Moore nava Pr. Thomas Wade Akins. (izvizinowanikwa muchikamu chezviwedzerwa). Dzidzisa vatungamiriri ava kuti vatangise ushumiri hwakasiyanasiyanahwekereke hwakaita sehwe

kuparidza, kudzidzisa, kushanda nevana, nezvimwewo.

8. Tendera vatungamiriri vatsva kutungamirira zvidzidzo zvemuBhaibheri zve vhangeri raJohane. Zvokwadi zvitanhatu, nezvidzidzo zvekutevera vakatendeuka, zvimecheteo nekuti vaparidze kuvanhu vavo, nezvimweo.
9. Batsira kereke yemunzvimbmo umo kuti vazviwanire nzvimbmo yakakodzera yekusanganira, pangava kana pamusha, pamberi pechitoro, kana pamweo. Kana izvi zvichida zvekubhadharwa kwe mari kana zvimeo zvingangoda mari kereke iyoyo inofanira kuzvionera kuti ingabhadhara sei zvinodiwa.
10. Rongedza kereke, mundudzi dzinekusununguka mukushumira izvi zvingaitwa. Zvakadaro zvazvo, IZVI NDEZVOKUWEDZEREDA ZVEMU BHAIBHERI uye hazvifanire kuva zvinoitwa nemaitiro chaiwo kunze kwe tsika, kereke yenzvimbmo, mubatanidzwa wemakereke emunzvimbmo kana mubatanidzwa wemakereke munyika kana mubatanidzwa ungtendera kuti izvi zviitwe. Izvi zvinhanhoo zvazvo. Tichapa nhanho idzi zvizere mushure muchikamu chebhuku rino chakanzi HURONGWA - MAITIRO

XIII. MUVHANGERI WEKUVAMBA BASA NEKUTI ANOTANGA SEI KEREKE ITSVA

Kana muvambi we basa apinda muguta idzva, anofanira kuzvichengeta mupfungwa dzake kuti mweya mutsvene achamutungamirira kuvanhu vanenzara pamweya. Mwari vari pabasa pose pose uye varikugadzirira mwoyo yevamwe kuti ivhurike kugamuchira Kristu, kana bedzi vakangowana mukana wekuzvinzwira pachavo shoko revhangeri. Muvhangeri anofanira kuva nekuvimba kuzere kumweya mutsvene kuita basa rake. Basa rake nderokugadzirira mwoyo. Basa remuvhungeri rakareruka - Tsaka avo vagadzirirwa namweya mutsvene.